

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
PLAN RADA ZA 2025. GODINU

Zagreb, 2024.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. SAŽETAK PLANA RADA ZA 2025. PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026. GODINE	7
2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA	7
2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA KNJIŽNICE	11
2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA	13
3. PLAN RADA PREMA ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA	17
3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO	17
3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva	18
3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice	23
3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje	24
3.2. ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI	26
3.2.1. Zbirka <i>Croatica</i>	26
3.2.2. Sveučilišna zbirka	27
3.3. ODJEL OBRADA	28
3.3.1. Obrada omeđene građe	28
3.3.2. Obrada neomeđene građe	29
3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada	30
3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE	32
3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija	32
3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija	33
3.4.3. Identifikatori	35
3.5. ODJEL POSEBNE ZBIRKE	36
3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga	36
3.5.2. Grafička zbirka	37
3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala	38
3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa	39
3.6. ODJEL ZAŠTITA I POHRANA	41
3.6.1. Zaštita knjižnične građe	41
3.6.2. Pohrana knjižnične građe	41
3.7. ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE	43
3.7.1. Informacijski centar	44
3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe	45

3.7.3. Nabava e-izvora, razvoj usluga otvorene znanosti i bibliometrijska djelatnost.....	46
3.8. ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI.....	48
3.8.1. Odsjek tajništvo	48
3.8.2. Odsjek financijski i računovodstveni poslovi	48
3.8.3. Odsjek održavanje.....	49
3.8.4. Odsjek marketing i komunikacije	50
3.8.5. Odsjek sigurnost.....	51
3.9. ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	53
3.9.1. Odsjek infrastruktura	53
3.9.2. Odsjek razvoj IT usluga	55
4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA	58
4.1. Znanstvena djelatnost	58
4.2. Međunarodna suradnja	59
4.3. Projekti i programi.....	60
4.3.1. Posebni knjižnični programi financirani proračunskim sredstvima osiguranim iz Ministarstva kulture i medija za 2025. godinu.....	61
4.4. Skupovi, sastanci i događanja.....	62
4.5. Nakladnička djelatnost	64
4.6. Izložbena djelatnost	64
4.7. Povjerenstva, radne grupe, odbori i komisije (unutar NSK i rad djelatnika NSK u vanjskim hrvatskim i inozemnim tijelima).....	65
4.8. Upute, smjernice i pravilnici	67
4.9. Međunarodna članstva NSK.....	67

1. UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (u daljnjem tekstu: NSK/Knjižnica) jedna je od najvažnijih hrvatskih javnih ustanova u kulturi u Hrvatskoj. Kao nacionalna knjižnica i središnja knjižnica Sveučilišta u Zagrebu, NSK pruža ključnu potporu razvoju i unaprjeđenju hrvatske akademske i znanstvene zajednice. Kako bi pridonijela unaprjeđenju hrvatskog knjižničarstva te izgradnji i razvoju hrvatskog knjižničnog sustava, NSK provodi znanstveno-istraživačke i razvojne djelatnosti. Zadaće koje obavlja NSK temelje se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (Narodne novine broj: 17/19, 98/19, 114/22, 36/24) Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Narodne novine broj 119/22) te odredbama provedbenih akata i Statuta Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu od 7. prosinca 2024. (u daljnjem tekstu: Statut), a svi redoviti i razvojni programi usklađeni su s općim i posebnim ciljevima *Strategije razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026. godine* (u daljnjem tekstu: *Strategija razvoja NSK*).

Plan rada NSK za 2025. godinu provodit će se programima redovite djelatnosti i razvojnih programa. Programima redovite djelatnosti u 2025. godini ostvarit će se: a) osiguravanje dostupnosti cjelovite zbirke hrvatske pisane i objavljene baštine; b) pravodobna obrada obveznog primjerka te kupljene, darovane i zamjenom pristigle knjižnične građe; c) neprekidno izrađivanje nacionalne bibliografije u svim nizovima; d) izgradnja zbirke građe posebne vrste i zbirke znanstvenostručne literature radi pružanja potpore akademskoj i znanstvenoj zajednici te promicanja načela otvorene znanosti i e) sustavna zaštita i digitalizacija knjižnične građe radi osiguravanja trajne dostupnosti najvrjednije hrvatske knjižnične baštine, čime NSK pridonosi očuvanju bogatstva hrvatske kulturne baštine.

Tijekom 2025. godine nastavit će se provedba infrastrukturnog reformskog projekta *e-Sveučilišta: Digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., u sklopu kojeg je, na temelju provedenog međunarodnog otvorenog postupka javne nabave osigurana platforma knjižničnih usluga u oblaku. U 2025. godini planira se provedba projekta primjene knjižnične platforme, uključujući konverziju i migraciju podataka za NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti u jednom ciklusu. Implementacija digitalne knjižnične platforme podrazumijeva reorganizaciju postojećih radnih procesa radi funkcionalnog umrežavanja NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti, uvođenje *Kooperativnog modela* rada, razvoj skupnog kataloga, omogućivanje objedinjenog pristupa tiskanom, digitalnim i e-izvorima, razvoj dijeljenih knjižničnih usluga, uspostavu novih radnih procesa prema modelu *digitalno kao zadano (digital by default)* te poslovanje utemeljeno na analitici podataka, interoperabilnosti, međunarodnim standardima te primjeni smjernica o kibernetičkoj sigurnosti i zaštiti osobnih podataka. NSK koordinira projektom implementacije knjižnične platforme u oblaku te osigurava stručnu, tehničku i organizacijsku potporu za provedbu cjelokupnog procesa digitalne transformacije za sve uključene knjižnice, koje čine 70 posto knjižnica iz sustava visokog obrazovanja i znanosti. U sklopu projekta *e-Sveučilišta* u 2025. godini planira se provedba projektne faze usmjerene na nabavu digitalne opreme radi prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora NSK u digitalno zrelo okolinu za samostalno i suradničko učenje. Aktivnosti uključuju: a) provedbu oglednog projekta prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora NSK u digitalno zrelo okolinu za samostalno i suradničko učenje; b) uspostavu Pokaznog laboratorija NSK u suradnji s CARNET-om radi povećanja dostupnosti digitalne tehnologije korisnicima NSK; c) nabavu suvremene digitalne tehnologije za opremanje prostora

CroAtriuma (projekt CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirici Croatica) i SciLaba kao novih programskih aktivnosti NSK radi pružanja potpore provedbi inovativnih modela učenja i poučavanja poduprtih digitalnim tehnologijama i d) razvoj digitalnih obrazovnih sadržaja (DOS) i interaktivnih videomaterijala kako bi se povećala pristupačnost digitalnih sadržaja. Očekuje se kako će provedba projektnih aktivnosti u sklopu projekta *e-Sveučilišta* intenzivirati razvojne aktivnosti i programe na razini svih odjela NSK tijekom 2025. godine, čime će se osigurati ostvarenje projektnih aktivnosti prema predviđenom vremenskom planu aktivnosti. Provedba aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta* rezultirat će razvojem novih knjižničnih usluga prilagođenih digitalnom dobu, namijenjenih korisnicima, obrazovnoj i znanstvenoj zajednici. Također, obuhvatit će uvođenje inovativnih suradničkih radnih procesa i digitalizaciju poslovanja. Planira se i utemeljivanje središnjeg koordinacijskog centra za Jedinicu buknet.hr u NSK (koordinacija svih uključenih knjižnica).

Nastavlja se razvoj idejno-izvedbenog koncepta CroAtriuma NSK, kojim se u novouređenom prostoru NSK uspostavlja multimedijски centar za istraživanje, promidžbu, edukaciju, interpretaciju i vrednovanje nacionalne zbirke *Croatica*, uz aktivno uključivanje stručne i šire javnosti. Također, nastavlja se proces implementacije sustava *e-Kultura* radi trajne pohrane građe NSK i ostalih knjižnica.

Tijekom 2025. godine NSK će obilježiti tridesetu obljetnicu početka rada u svojoj novoj zgradi bogatim programom koji će podsjetiti javnost na povijesnu važnost otvorenja središnje nacionalne knjižnice, značajnog događaja u razvoju hrvatske kulture, znanosti i baštine. Posebna pozornost bit će posvećena upoznavanju stručne zajednice s postignućima u knjižnično-informacijskom poslovanju ostvarenima u razdoblju nakon preseljenja iz zgrade na Marulićevu trgu. Obljetnička godina bit će prilika za promišljanje uloge NSK u suvremenom društvu koje, uz široku dostupnost informacija, ponovno razmatra mjesto i važnost knjige i čitanja. Istodobno, naglasit će ključnu ulogu NSK u očuvanju i razvoju nacionalne zbirke *Croatica*, s posebnim naglaskom na pružanje stručne potpore knjižnicama u provođenju pravne i fizičke zaštite pisane baštine kao jednog od temelja hrvatskog kulturnog identiteta i nasljeđa.

Dana 14. ožujka 2024. Hrvatski sabor proglasio je 2025. godinu “Godinom obilježavanja 1100. obljetnice hrvatskoga kraljevstva”. NSK će pridonijeti toj obljetnici sudjelovanjem u organizaciji prigodnih događanja kao jedno od središnjih mjesta obilježavanja. Osim toga, NSK će omogućiti javnosti uvid u ključne artefakte pisane baštine koji se čuvaju u NSK, a koji predstavljaju važne elemente izgradnje nacionalnog identiteta.

Razvojni programi umnogome su usmjereni na poticanje razvojnih projekata i znanstvenih istraživanja radi očuvanja, interpretacije i promidžbe baštine, jačanja knjižničnog sustava u Hrvatskoj te razvoja publike i čitanja. Provode se projektima financiranim nacionalnim, međunarodnim i sredstvima iz fondova EU-a, potpomognutim u skladu s mogućnostima i vlastitim sredstvima NSK. Uz redovite aktivnosti, strateške projekte i razvojne programe očekuje se dinamičnija provedba svih posebnih knjižničnih programa financiranih proračunskim sredstvima osiguranim iz Ministarstva kulture i medija za 2025. godinu.

Na temelju uvođenja novog ustroja i organizacije rada NSK, tijekom 2025. godine očekuje se bolja integracija i usklađivanje poslovnih procesa, veća ekonomičnost poslovanja i povećanje učinkovitosti u radu, što je osobito značajno u godini u kojoj se uvodi sustav vrednovanja rada zaposlenika. Kvaliteti poslovanja i zadovoljstvu zaposlenika trebala bi značajno pridonijeti primjena nove *Komunikacijske strategije NSK*, koja uključuje poboljšanje interne komunikacije

i nastavak edukacije zaposlenika. S obzirom na potrebu stabilnog razvoja NSK, planira se raditi na unaprjeđenju kompetencija djelatnika u svim područjima, poticati horizontalno usavršavanje te, prema potrebi, omogućiti vertikalno stručno napredovanje i/ili akademsko obrazovanje.

Donošenje Uredbe o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaća u javnim službama u proljeće 2024. godine zahtijevalo je usklađivanje Pravilnika o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu s novim nazivima radnih mjesta. Ove su promjene istodobno omogućile temeljit pregled potreba za radnim mjestima i prilagodbu radnih profila s obzirom na promjenjivo digitalno informacijsko okruženje i načela održivog razvoja. Za značajan broj radnih mjesta to podrazumijeva potrebu za višim kompetencijama od onih koje su trebali imati zaposlenici koji ovih godina odlaze u mirovinu. Osim toga, pojavljuju se i potpuno nova radna mjesta (primjerice, knjižničar za obvezni primjerak e-građe) ili novi, dugo očekivani profili na tržištu rada (primjerice, konzervator restaurator specijaliziran za papir).

Navedeno utječe i na strukturu i djelokrug rada postojećih jedinica – odjela, odsjeka te pripadajućih procesa. Te će se promjene uvoditi postupno tijekom 2025. godine, s obzirom na formalne procedure u primjeni novog ustroja NSK. Budući da novi ustroj još nije formalno stupio na snagu, Plan rada NSK za 2025. slijedi postojeću organizaciju radnih jedinica i procesa, usmjeravajući se na djelatnosti, aktivnosti i programe pojedinih jedinica, neovisno o budućim formalnim promjenama u njihovoj strukturi i rasporedu djelatnika. Primjerice, tijekom 2025. godine, u skladu sa Statutom, aktivirat će se Odjel digitalne knjižnice. Ova je promjena rezultat sazrijevanja uvjeta za objedinjavanje djelatnika i aktivnosti povezanih s digitalizacijom i izgradnjom Hrvatske digitalne knjižnice. Njihovo usklađivanje i zajedničko djelovanje od ključne su važnosti za daljnji razvoj i intenziviranje digitalnih aktivnosti. Plan rada za 2025. osigurava da se svi nužni poslovi obavljaju u postojećim okvirima, dok se od novog ustroja, nakon njegova službenog usvajanja, očekuje značajno povećanje učinkovitosti radnih procesa i djelatnika. U tom će smislu tijekom 2025. godine, prema potrebi, biti provedene prilagodbe Plana rada kako bi se dodatno unaprijedila učinkovitost i optimizacija procesa.

Plan rada NSK za 2025. godinu sastoji se, uz uvod, od triju glavnih dijelova. U prvom se dijelu navodi sažetak Plana u kontekstu strateških ciljeva, u drugom se dijelu podrobnije opisuju redovite i razvojne aktivnosti, dok se u trećem dijelu prikazuju kulturne, obrazovne i znanstvene aktivnosti koje se provode kao suradnički programi više odjela i procesa. U provođenju Plana rada NSK za 2025. posebna će se pozornost pridavati učinkovitoj međudjelnoj suradnji u ostvarivanju programa i projekata.

Obrazloženja Financijskog plana za 2025. s projekcijama za 2026. i 2027. i Financijski plan za 2025. nalaze se u zasebnim dokumentima, a zajedno s navedenim opisnim dijelovima čine jedinstvenu cjelinu.

2. SAŽETAK PLANA RADA ZA 2025. PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026. GODINE

NSK će u 2025. godini nastaviti provoditi informacijsku, obrazovnu i znanstvenu djelatnost te nakladničku, izložbenu i promidžbenu djelatnost kao komplementarne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama i ciljevima *Strategije razvoja NSK do 2026. godine* (<https://nsk.hr/javne-informacije/dokumenti/>).

Sažetak Plana rada opisuje aktivnosti NSK koje će se provoditi radi ostvarenja triju temeljnih strateških ciljeva, a cjelokupan se dokument, u sklopu prikaza rada pojedinih odjela i ustrojbenih jedinica, također poziva na navedeni dokument.

2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA

Svrha je ovog cilja povećati dostupnost građe zbirke *Croatica* i Sveučilišne zbirke primjenom suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija svim korisničkim skupinama NSK i javnostima koje građu koriste putem mreže te ujedno i poboljšati zaštitu, digitalizaciju i očuvanje izvornika kao temelja knjižničnog poslovanja.

U skladu s temeljnim zadaćama NSK, prioriteti su redovite djelatnosti Knjižnice cjelovitost obveznog primjerka, redovita bibliografska obrada i objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije te učinkovita zaštita građe i osiguravanje dostupnosti građe i usluga korisnicima. Ostvarenje prvog cilja *Strategije razvoja NSK* postizat će se provedbom posebnih ciljeva koji obuhvaćaju izgradnju i upravljanje zbirkama građe; zaštitu, digitalizaciju i očuvanje građe; znanstvenu refleksiju, kreativnu interpretaciju i predstavljane građe te neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti razvojem usluga za korisnike kojima se nastoje prevladati digitalna i generacijska prepreka, okolnosti ograničenog pristupa kulturnom sadržaju i znanstvenim informacijama i povećati pozitivna percepcija Knjižnice u široj javnosti kao pouzdane, otvorene i inovativne ustanove.

Zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađuje se sustavnom nabavom hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to preuzimanjem obveznog primjerka u skladu s odredbama ZKKD-a i Pravilnika o obveznom primjerku (Narodne novine broj 66/20 i 152/22) te zamjenom, darom i kupnjom. Posebne zbirke NSK nabavljat će građu za zbirku *Croatica* u skladu s financijskim mogućnostima. Izgradnja i upravljanje zbirkama u NSK usko su povezani s ostvarenjem cjelovitosti dostave obveznog primjerka. Za nakladnike koji objavljuju *online* publikacije uspostavljen je *eOP*, novi informacijski sustav za prihvrat i trajnu pohranu *online* obveznog primjerka. Nastavit će se i s prihvatom ocjenskih radova u nacionalni repozitorij u skladu sa ZVOZD-om i Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima. U sljedećoj godini očekuje se prihvrat gotovo 100 000 jedinica različite vrste građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima.

Dostupnost podataka o nacionalnoj nakladničkoj produkciji osigurana je izradbom Hrvatske nacionalne bibliografije koja proizlazi iz zakonske obveze i jedinstvene uloge NSK u trajnom prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradbi i dostupnosti fonda. Nastavit će se redovito objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije i Hrvatske retrospektivne bibliografije, uz rad na pripremi prelaska sustava za objavu hrvatskih nacionalnih bibliografija na novo okruženje knjižnične platforme. Razvojem Skupnog kataloga i uvođenjem kooperativnog modela bibliografske

kontrole omogućit će se uspostava jedinstvene bibliografske baze koja će obuhvatiti svu građu zbirke *Croatica*.

Sustavno izgrađivana i dostupnija zbirka inozemne *Croatice* te poboljšana suradnja s organizacijama i udrugama Hrvata izvan Hrvatske

Cjelovitost zbirke *Croatica* nije moguće ostvariti bez sustavne izgradnje Zbirke inozemne *Croatice* koja okuplja djela hrvatskih autora objavljena izvan granica Republike Hrvatske, djela inozemnih autora s temom Hrvata i Hrvatske i na hrvatskom jeziku. Sustavno će se identificirati i prikupljati i publikacije hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Zbirka inozemne *Croatice*). Nastavit će se rad na projektu *HIT – Hrvatski iseljenički tisak* u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu digitalizacijom i javnom objavom radova hrvatskih iseljenika. Nastavit će se suradnja s ustanovama kao što su Hrvatska matica iseljenika, Državni ured za Hrvate izvan Hrvatske, Društvo hrvatskih književnika, veleposlanstva Republike Hrvatske i lektorati u svijetu te pojedincima povezanim s hrvatskom knjigom u inozemstvu.

Unaprijeđena izgradnja Sveučilišne zbirke i relevantne inozemne baze znanstvenih informacija dostupne hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici

Sveučilišna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi Knjižnice izgrađuje se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe iz svih područja znanosti i umjetnosti, informacijskih izvora usmjerenih obrazovnim, znanstvenim i istraživačkim aktivnostima na Sveučilištu u Zagrebu kao i široj stručnoj i znanstvenoj zajednici u Hrvatskoj. Tijekom 2025. godine nastavit će se s nabavom e-izvora za akademsku i znanstvenu zajednicu na nacionalnoj razini. Osim nabave, organizirat će se i edukacije za korištenje e-izvorima za knjižničare i korisnike. Planira se veće usmjeravanje prema uslugama otvorenog pristupa i otvorene znanosti. Radit će se na tzv. transformativnim ugovorima koji uključuju vaučere (APC – *Article Processing Charges*) za objavu radova u otvorenom pristupu, a nastavit će se sa sklapanjem ugovora koji uključuju klauzulu o otvorenom pristupu. Nastavit će se s osiguravanjem probnih pristupa sadržajima komercijalnih izdavača, a planira se daljnje unapređenje Portala elektroničkih izvora (<https://baze.nsk.hr/>) za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu. Posebne razvojne aktivnosti bit će usmjerene na sudjelovanje u radu stručnih radnih skupina za provedbu aktivnosti u sklopu projekta implementacije platforme knjižničnih usluga u projektu *e-Sveučilišta* u dijelu koji se odnosi na implementaciju *discovery* servisa te središnjeg indeksa e-izvora za NSK i 82 uključene knjižnice visokog obrazovanja i znanosti.

Podatci o cjelovitu fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK

Sustavno će se popunjavati praznine nacionalnoga fonda (antikvarna *Croatica*) kupnjom, zamjenom i darom, čime će se ostvariti preduvjeti za izradbu nacionalne bibliografije i dostupnost građe korisnicima. Kako bi se ostvario plan o cjelovitu fondu NSK dostupnom korisnicima u *online* katalogu NSK, nastavit će se provedba konverzije sadržaja digitaliziranog kataloga na listićima od 1976. do 1990. godine. Nastavit će se rad na unosima zapisa i korekcijama u *online* Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji radi ustanovljavanja cjelovitosti bibliografskih zapisa i njihove evidencije kao nacionalnog fonda *Croatice* kao i rad na istraživanju, unosima i korekcijama zapisa radi izdavanja specijalnih tematskih mrežnih bibliografija *Croatice*. Povećat će se opseg opisivanja rukopisnih ostavština i obrada donacija. Planira se obrada građe zbirki dara koje nisu u cijelosti zastupljene u katalogu NSK (Ivšić, Frangeš i Kombol) te dovršetak rada na zbirci *De Franceschi*. Planira se daljnja provedba višegodišnjeg projekta sređivanja i obrade građe Arhiva NSK do 1960. godine.

Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi

Planira se provedba testiranja formata za izradbu bibliografskih zapisa u okružju otvorenih poveznih podataka kao i drugih međunarodnih standarda radi osiguravanja zahtjeva interoperabilnosti knjižnično-informacijskog sustava.

Provodit će se aktivnosti razvoja, održavanja i priprema za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Radit će se na prikupljanju podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama i drugim baštinskim ustanovama uz osiguranje savjetodavne potpore i edukacije za primjenu normi.

Objedinjeni pristup tiskanom, digitalnim i e-izvorima

Jedan od važnih učinaka provedbe infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilište*, koji obuhvaća implementaciju platforme knjižničnih usluga mrežnog okružja i *discovery* servisa (LSP/DS) dostupnih prema modelu usluge pretplate za korištenje programa na razini usluge – SaaS, jest uvođenje novog koncepta knjižnične tehnologije. Taj koncept omogućit će digitalnu transformaciju knjižničnog poslovanja temeljenu na objedinjenu pristupu tiskanom, digitalnim i e-izvorima. Projekt implementacije nove knjižnične platforme uključuje uslugu konverzije više od 1,7 milijuna bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikaciju zapisa te migraciju više od tri milijuna knjižničnih podataka u zajednički knjižnični sustav u oblaku – bukinet.hr.

Unaprijeđena zaštita ugroženih analognih zbirki, povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki te povećana količina digitalizirane građe

Razvoj NSK obilježen je razvojnim pomacima u primjeni digitalnih tehnologija, ali je i dalje u prvom planu provedba zaštite analogne građe NSK primjenom preventivnih i kurativnih mjera zaštite građe i osiguravanjem primjerenih uvjeta smještaja i pohrane. U 2025. godini nastavit će se provedba konzervatorsko-restauratorskih postupaka i izradba preslika građe (mikrofilm i digitalne preslike) radi zaštite i dostupnosti knjižnične građe. Započet će provedba preventivne zaštite fotografija u fondu NSK.

Radi provođenja postupka pravne zaštite, a u skladu s odredbama ZKKD-a koji nalaže obvezu NSK za donošenjem Rješenja o svojstvu kulturnog dobra za knjižničnu građu, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra iz NSK donosit će rješenja o svojstvu kulturnog dobra kako bi Ministarstvo kulture i medija građu postupkom obuhvaćene zbirke upisalo u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Aktivnosti usmjerene zaštiti digitalne zbirke *Croatica* obuhvatit će daljnji rad na novom poslovnom procesu trajne pohrane digitalnih preslika knjižnične građe u sklopu sustava *e-Kultura* u Centru dijeljenih usluga (CDU) u državnom oblaku. Nastavit će se migracija sadržaja glazbenih CD-ova.

U Upisniku digitalnih zbirki i preslika bit će prikupljeni podatci o digitalnim zbirkama hrvatskih knjižnica i projektima digitalizacije građe. Također, započet će razvoj aktivnosti za prihvrat podataka o obveznom primjerku digitalnih preslika knjižnične građe te planovima digitalizacije radi koordinacije digitalizacije građe i objedinjavanja upravljanja izvorno digitalnom i digitaliziranom građom.

Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima

Poseban su izazov NSK donijele ugroze kao što su pandemija, potres i posljedice klimatskih promjena koje dovode u pitanje redovito poslovanje te zahtijevaju nove pristupe i resurse u zaštiti građe i pružanju usluga korisnicima u uvjetima krize. Nastavit će se aktivnosti Radne grupe za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe NSK od tehničkih ugroza i katastrofa na temelju Izvješća o procjeni rizika u Projektu zaštite općeg fonda knjižnice i zbirki

građe posebne vrste NSK od tehničkih ugroza i katastrofa te Pravilnika o zaštiti knjižnične građe NSK u kriznim uvjetima.

Unaprijeđen radni proces digitalizacije građe

Nabava opreme za digitalizaciju građe u projektu *e-Kultura* znatno je pridonijela povećanju količine digitalizirane građe koja zahtijeva i druge aspekte pripreme za objavu i dostupnost korisnicima. Nabavom skenera omogućit će se skeniranje građe koja se ne može otvoriti pod kutom od 180°. Planira se nastaviti s istim opsegom digitalizacije građe uz zadržavanje kvalitete digitalnih preslika i metapodataka. Povećat će se opseg rada u novom modulu za praćenje radnog procesa digitalizacije građe i izradbe arhivskih paketa SIP (Session Initiation Protocol) za dostavu u Središnji sustav trajne pohrane Ministarstva kulture i medija. U sklopu matične djelatnosti provodit će se koordinacija, edukacija i pružanje pomoći drugim knjižnicama na trajnoj pohrani digitalne građe.

Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe NSK

U sklopu projekta *e-Sveučilište*, u dijelu koji se odnosi na provedbu planiranih aktivnosti ulaganja u nabavu digitalne tehnologije, provest će se ogledni projekt prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora u digitalno zrelo okolinu za samostalno i suradničko učenje i istraživanje uz potporu digitalnih tehnologija. Oglednim projektom predviđena je nabava digitalne opreme za opremanje i prenamjenu dijela prostora CroAtriuma i SciLaba, čime će se osigurati potpora za provedbu inovativnih modela učenja i istraživanja uz korištenje digitalnih tehnologija. Održivost uspostave digitalno zrele okoline za učenje i istraživanje u prostoru NSK planirana je uspostavom Pokaznog laboratorija u NSK, ostvarenog u sklopu međuinstitucijske suradnje CARNET-a i NSK, a suradnja će se nastaviti i nakon završetka projekta *e-Sveučilišta*. Infrastruktura uspostavljena u projektu *e-Kultura*, povezana s infrastrukturom Digitalne knjižnice NSK, nastavit će se koristiti za potporu digitalizaciji, trajnu pohranu i dostupnosti digitalnog sadržaja, čime će se povećati korpus digitalne zbirke *Croatica* dostupan istraživačima.

Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK

Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj zajednici ogleda se u radu na unapređivanju uvjeta za provedbu znanstvenih istraživanja temeljenih na zbirkama i građi NSK kao i provedbi aktivnosti koje pridonose predstavljanju bogata fonda NSK (digitalizacija građe i razvoj portala, nakladnička djelatnost, fizičke i virtualne izložbe, stručni i znanstveni skupovi, promidžbene aktivnosti i dr.).

Istraživanja će se provoditi i u sklopu znanstvene djelatnosti djelatnika NSK kao jedne od temeljnih djelatnosti NSK utvrđene ZKKD-om. U 2025. godini planira se provedba 41 razvojnog projekta i programa, uključujući jedan nacionalni infrastrukturni razvojni projekt (*e-Sveučilište*), i četiriju međunarodnih projekata (*Erasmus+ KA122-ADU program: Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama*, *Erasmus+ KA120-ADU program: Akreditacija u obrazovanju odraslih 2025. – 2027.*, *IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project* i *IFLA “Supercharged by AI” Project*). Teme planiranih istraživanja obuhvaćaju sljedeća područja kao što su: digitalna transformacija knjižnica, zagovaranje, vrednovanje knjižnica, društveni utjecaj knjižnica, integrirani knjižnični sustavi, knjižnična tehnologija, baze podataka, informacijski sustavi, sadržajna obrada, poticanje čitanja, biblioterapija, pisana baština, stara i vrijedna građa, kulturno dobro te odnosi s korisnicima. Planira se i objava šest znanstvenih te devet stručnih radova.

Multimedijsko posredovanje i predstavljanje javnostima zbirke *Croatica* i novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju

Uspostava CroAtriuma odražava temeljnu usmjerenost NSK prema tranziciji iz tradicionalnog pristupa predstavljanju zbirke *Croatica* i osobito vrijedne građe NSK prema suvremenom, interaktivnom i transmedijskom. Nastavit će se provedba projekta CroAtrium kojim se planira novouređeni prostor NSK postupno stavljati u novu funkciju multimedijskog središta istraživanja, promidžbe, edukacije, interpretacije i vrednovanja nacionalne zbirke *Croatica* uz uključivanje stručne i opće javnosti. Iz projekta *e-Sveučilišta* osigurat će se dio digitalne opreme za potrebe interpretacije baštine i e-učenja. U 2025. godini u prostoru CroAtriuma organizirat će se nekoliko važnih događanja, među kojima izdvajamo programe *Susreti s baštinom u CroAtriumu*, *NSK – 30 godina djelovanja u staklenoj kocki baštine* i *Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost* povezane s obilježavanjem 1100. obljetnice hrvatskog kraljevstva.

Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja svim skupinama korisnika

Područje poticanja čitanja i ove godine zauzima važno mjesto u programima NSK, a provodit se aktivnostima Mjeseca hrvatske knjige od 15. listopada do 15. studenog 2025. i Noći knjige u travnju 2025. kao i u nizu drugih programa kojima je svrha promidžba knjige, nakladništva i čitanja. NSK će i sljedeće godine provoditi projekt *Čitam lakše!* radi podizanja svijesti o važnosti čitanja i pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja te omogućivanja lakšeg čitanja digitalnih sadržaja iz zbirki NSK u pristupačnom okružju. Nastavit će se treća faza provedbe projekta *Vremeplov riječi* kako bi se videozapisi hrvatskih književnika koji čitaju i komentiraju ulomke svojih djela sačuvali za buduće naraštaje, a suvremeni posjetitelji portala Digitalne zbirke NSK potaknuli na čitanje njihovih djela.

Osigurano neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti

U 2025. godini bit će nastavljeni edukativni programi za javnost kojima se potiče otvorenost NSK građanima. Planira se organiziranje manifestacije za razvoj publike *Tragom blaga knjižne baštine* (igra potrage – *escape room* na temu kulturne baštine koja se čuva u NSK) i nastavak razvoja sustava Smart Library NSK. Provest će se i aktivnosti građanske znanosti u sklopu Festivala znanosti, a prigodnom aktivnošću obilježit će se i Tjedan otvorene znanosti te, aktivnostima EDC-a (Europski dokumentacijski centar) NSK i aktivna suradnja, Tjedan Europe i Europski tjedan sporta. Organizirat će se izložbe *Marginalije u središtu*, *Naših 1100 godina koraka kroz hrvatsku povijest* i *NSK – 30 godina djelovanja u staklenoj kocki baštine*. Nastavit će se aktivnosti stručnog vodstva posjetitelja, Dani otvorenih vrata NSK i drugi načini uključivanja šire javnosti.

Povećana kvaliteta komunikacije NSK s javnošću

Prepoznavanje potreba suvremenih korisnika, osobito mladih, te mogućnosti novih načina komunikacije koji pridonose boljem predstavljanju usluga NSK i njezina jedinstvenog istraživačkog korpusa, vodilo je nizu tehničkih i sadržajnih prilagodbi područja komunikacije NSK s javnostima u prethodnim godinama te izradbi nove mrežne stranice NSK. Uz nastavak rada na poboljšanju i nadogradnji novim funkcionalnostima u 2025. godini, planirana je i daljnja edukacija djelatnika u području komunikacije i digitalnog marketinga. U 2025. godini radit će se na implementaciji nove *Komunikacijske strategije NSK* i daljnjem usklađivanju vizualnog identiteta NSK.

2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA KNJIŽNICE

Svrha je ovog cilja unaprjeđivanje poslovanja Knjižnice i njezin organizacijski razvoj, usklađivanje poslovanja s normativnim i drugim dokumentima (UN-ov Program održivog razvoja do 2030., Europski zeleni plan, Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine i dr.) i postizanje učinkovitosti, održivosti i veće kvalitete rada i mrežnih usluga

Knjižnice. Učinkovito poslovanje Knjižnice zahtijeva primjerenu opremu, informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu te pridržavanje tehničkih i drugih normi, što utječe na visoke troškove poslovanja, održavanja i razvoja. Knjižnica je i dosad pokazala usmjerenost prema ekonomičnosti poslovanja i racionalizaciji troškova te poslovnim aktivnostima koje utječu na smanjivanje negativnog utjecaja na okoliš i potiču primjenu suvremenih tehnologija koje podupiru takve aktivnosti. Ostvarenje cilja provodi se provedbom četiriju posebnih ciljeva koji obuhvaćaju organizacijski razvoj i učinkovito upravljanje ljudskim resursima, digitalnu transformaciju, učinkovito i održivo upravljanje zgradom Knjižnice i zelenu tranziciju kao i sustavno upravljanje rizicima.

Poboljšana organizacijska struktura

NSK nastavlja aktivnosti na unapređivanju organizacijske kulture i učinkovitosti poslovanja u svim poslovnim aspektima, nastojeći pritom osigurati poboljšane uvjete za rad djelatnika NSK, bolju komunikaciju i suradnju te raditi na povećanju povezanosti ustanove.

U 2025. godini nastaviti će se rad na poboljšanju organizacijske strukture, poboljšanom upravljanju ljudskim i materijalnim resursima, edukaciji djelatnika radi razvoja profesionalne karijere te poboljšanju komunikacije i međudjelne suradnje, osobito u provedbi projekata i programa.

Ojačana digitalna infrastruktura

Sustavno ulaganje u razvoj infrastrukture i nabavu nove informacijsko-komunikacijske opreme podupiru i koraci koji se poduzimaju u digitalizaciji svih aspekata poslovanja koji pridonose povećanju kvalitete rada i provedbe razvojnih programa, a time osobito utječu na povećanje kvalitete usluga NSK. Razvoj digitalne infrastrukture bit će usmjeren jačanju tehničko-organizacijskih kapaciteta, osobito u sklopu projekta implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku koja omogućuje digitalizaciju poslovanja NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti uključenih u projekt *e-Sveučilišta*.

Poboljšano upravljanje zgradom NSK

Mogućnost korištenja cjelovita prostora zgrade NSK od 2020. godine znatno pridonosi kvaliteti rada NSK i otvara nove razvojne mogućnosti u budućnosti. U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 2. srpnja 2020. godine o dopuni Odluke o utvrđivanju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu jednim od središnjih prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. u Republici Hrvatskoj, novouređenim prostorom nastavlja upravljati NSK za potrebe korištenja prostora u kulturne, znanstvene, obrazovne i društvene svrhe državnim tijelima i javnim ustanovama. Tijekom 2025. godine nastaviti će se korištenje dijelom novouređenog prostora za potrebe aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i tijela državne uprave, dok će se drugim dijelom koristiti za potrebe Knjižnice, uključujući javne programe i interne potrebe – seminare, sastanke, konferencije, tribine, edukacije, stručne ispite i druge aktivnosti. Također, nastaviti će se započeta izrada elaborata kao podloge za rješavanje održivosti zgrade te provoditi radovi prema elaboratima (pristupačnost za osobe s invaliditetom, fazna zamjena dizala, fazna zamjena podnih obloga, sprječavanje prodora vode u prizemnim i nižim etažama i dr.

Zelena tranzicija NSK i osnažene profesionalne i korisničke zajednice za zelenu tranziciju

Prateći trendove zelene tranzicije, NSK se sve više usmjerava održivu razvoju i odgovornom upravljanju, organizacijskoj kulturi, komunikaciji i edukaciji o temama iz područja ekologije i održiva razvoja, oslanjajući se pritom na ciljeve UN-ova programa održiva razvoja do 2030. godine. Završavajući 2024. godinu uspješnom provedbom aktivnosti NSK u području zelene tranzicije, planira se nastavak uključivanja NSK i poticanje drugih knjižnica na promišljanje o ulozi knjižnica u kontekstu klimatskih promjena i uništavanja okoliša. Kao jedan od značajnijih

ciljeva *Strategije razvoja NSK* zacrtan je put prema uspostavi održive knjižnice te osnaženoj profesionalnoj i korisničkoj zajednici. Nastavit će se provedba aktivnosti koje se odnose na knjižnice i održivi razvoj, što uključuje edukaciju i osnaživanje knjižničara u svim vrstama knjižnica za održivi razvoj.

Osigurano sustavno upravljanje rizicima

NSK je javna ustanova od nacionalnog značenja. Knjižnična građa i kulturna baština koju NSK čuva izložene su riziku te zbog incidenata i katastrofa koje su identificirane u procjeni rizika, radi spremnosti i sigurnosti odnosno kapaciteta za odziv i oporavak, nastavit će se rad na provedbi integriranog strateškog projekta NSK pod nazivom *Sigurnost i otpornost na rizike u sustavu NSK*, koji uključuje niz mjera važnih za zgradu, građu, mreže, djelatnike i korisnike NSK. Planira se provedba redovitih aktivnosti te edukacija i vježbi. Tijekom 2025. godine izradit će se *Prosudba ugroženosti objekta NSK*.

2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA

Svrha je ovog cilja osnaživanje uloge i položaja Knjižnice kao središnje knjižnice hrvatskog knjižničnog sustava te istaknute nacionalne kulturne i znanstvene ustanove u europskom i širem međunarodnom kontekstu koja se ostvaruje trima posebnim ciljevima. Prvi poseban cilj obuhvaća razvoj knjižničnog sustava Republike Hrvatske, drugi unutarsektorsku i međusektorsku suradnju, a treći je usmjeren razvoju partnerstva na europskoj i svjetskoj razini.

Tijekom 2025. godine nastavit će se provedba poslova nacionalne i područne matične djelatnosti u suradnji sa županijskim narodnim matičnim knjižnicama, sveučilišnim matičnim knjižnicama i njihovom mrežom knjižnica na području Republike Hrvatske. Suradnja će obuhvatiti i znanstvene, kulturne i obrazovne ustanove koje djeluju u području knjižničarstva, arhivistike, dokumentacije i informacijskih službi u Republici Hrvatskoj. Poseban značaj za bolje upravljanje sustavom knjižnica ima uporaba Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj koji će biti tehnološki unaprijeđeni. U području AKM-a (arhivi, knjižnice i muzeji) pripremaju se aktivnosti za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM).

Unaprijeđeni skupni katalogi

Implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku, koja se provodi u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, NSK će provesti funkcionalno umrežavanje NSK i 82 knjižnica visokog obrazovanja i znanosti, čime će obuhvatiti 70 posto knjižnica iz sustava visokog obrazovanja i znanosti koje će prijeći na kooperativni model rada i sudjelovati u uspostavi skupnog kataloga. Objedinjavanje podataka kataloga knjižnica izgradnjom skupnih kataloga posebna je zadaća NSK koja pridonosi povećanju kvalitete poslovanja i razvoju knjižničnih usluga korisnicima. Osim implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku, nastavit će se redovito održavanje Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga na e-adresi <http://skupni.nsk.hr>, uz planirano proširenje opsega skupnog kataloga agregiranjem novih kompleta bibliografskih zapisa drugih knjižnica koje nisu obuhvaćene aktivnostima projekta *e-Sveučilišta*.

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice

Objedinjeni pristup digitalnoj građi hrvatskih knjižnica, koordinacija digitalizacije građe, razvoj tematskih portala i usluga bit će omogućeni uspostavom Hrvatske digitalne knjižnice

kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice temelji se na odredbama ZKKD-a, Pravilnika o obveznom primjerku i Standarda za digitalne knjižnice, a predstavlja dio matične razvojne djelatnosti NSK i Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice naslanja se na razvoj Digitalne knjižnice NSK i integrira u nacionalnu infrastrukturu za upravljanje digitalnom kulturnom baštinom. Nastavit će se aktivnosti na uključivanju drugih knjižnica, provedbi edukacije i suradnji u digitalizaciji i dodjeli trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima radi jednoznačnog i trajnog označivanja zapisa digitalne građe. Nastavit će se s razvojem Upisnika digitalnih zbirki i preslika.

Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti

Izgradnji cjelovita i učinkovitijeg nacionalnog sustava matičnosti svakako će pridonijeti programi posvećeni digitalizaciji poslovanja i ujednačivanju praksi matičnih razvojnih službi te daljnjoj implementaciji novih podzakonskih akata u svim hrvatskim knjižnicama. Svrha je digitalizacije poslovanja matične djelatnosti objedinjavanje svih informacijskih sustava koje NSK razvija za potrebe poslovanja s knjižnicama i provedbe matične djelatnosti kako bi se osigurali ujednačeni postupci i podatci, bolje dokumentiranje i ekonomičnost u poslovanju knjižnica s NSK. Nastavit će se razvoj Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki, sustava Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj i Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, čije podatke preuzima Državni zavod za statistiku. Nastavit će se i koordinacija upisa podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj te podataka u Upisnik digitalnih zbirki i preslika. Planira se daljnji razvoj Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja radi ujednačivanja prakse i bibliometrijskih potvrda te uključivanja svih knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja.

Educirana profesionalna zajednica

Na temeljima dugogodišnjeg kvalitetnog rada Centra za stalno stručno usavršavanje (CSSU) i ostvarenih napredaka u razvoju prema suvremenom mjestu cjeloživotnog učenja hrvatskih knjižničara, nastavit će se sustavna edukacija profesionalne zajednice trima oblicima edukacija – tečajevima, mrežnim seminarima i e-tečajevima te modulom Generičke kompetencije. Nastavit će se provedba redovitih djelatnosti koje podrazumijevaju izradbu prijedloga, usvajanje i provedbu godišnjeg programa edukacije, organiziranje 67 tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, partnerskim ustanovama i više od 70 predavača CSSU-a, distribuiranje novosti polaznicima te izdavanje potvrda o sudjelovanju na tečajevima za više od 3000 polaznika CSSU-a. U planu je uključivanje novih sadržaja i predavača u CSSU u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici, uz poticanje razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse. Nastavit će se razvoj učenja na daljinu u obliku mrežnih seminara i e-tečajeva radi povećanja dostupnosti i fleksibilnosti trajne izobrazbe.

Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru

Suradnja NSK u baštinskom sektoru ključan je dio njezina poslovanja, s obzirom na profesionalnu povezanost u području informacijskih i komunikacijskih znanosti te djelovanje velikog broja specijalnih knjižnica i baštinskih zbirki u arhivima i muzejima. Posebna pozornost posvećuje se skrbi o knjižničnoj građi koja čini sastavni dio zbirke *Croatica*. Tijekom 2025. godine pružat će se stručno-savjetodavna pomoć u ostvarivanju pravne zaštite baštinske građe u knjižnicama i knjižničnim zbirkama za koje se pretpostavlja ili utvrdi svojstvo kulturnog dobra. Provođit će se prikupljanje, nadzor i analiza podataka o stanju baštinskih zbirki. Planira se suradnja na programima konzervatorsko-restauratorskih radova na knjižničnoj građi iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru, Franjevačkog

samostana sv. Bernardina Sijenskog u Kampionu, Knjižnice HAZU u Zagrebu, Knjižnice „Juraj Habdelić“ u Zagrebu i Metropolitanske knjižnice. Nastavlja se i međunarodna suradnja s Knjižnicom „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi u Crnoj Gori.

Suradivati će se na izgradnji portala eKultura, Glagoljica.hr, Znameniti.hr i drugih te uspostavljanju i održavanju dobre međusektorske suradnje u razmjeni znanja, digitalizaciji građe, ujednačivanju poslovnih procesa i digitalnom objedinjavanju građe. Provođit će se aktivnosti razvoja, održavanja i priprema za primjenu Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Nastavit će se proces dostave metapodataka NSK i drugih knjižnica u nacionalni agregator te objava metapodataka na središnjem nacionalnom portalu kulturne baštine i u Europeani. Planira se nastavak suradnje s *DARIAH – HR: Digitalnom istraživačkom infrastrukturom za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj* te rad na međunarodnom razvojnom projektu *Supercharged by AI*.

Razvijene i implementirane politike otvorene znanosti

U sklopu novoutemeljenog procesa *E-znanstvene informacije* provodit će se edukacije članova hrvatske akademske i znanstvene zajednice o otvorenoj znanosti i otvorenom pristupu radi potpore znanstvenom i istraživačkom radu, a prigodnom aktivnošću obilježiti će se Tjedan otvorene znanosti. NSK će nastaviti sa sudjelovanjem u projektu *Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)*. Planirano je članstvo u istraživačkoj infrastrukturi OPERAS, koja pruža potporu otvorenoj znanstvenoj komunikaciji u društvenim i humanističkim znanostima (SSH) u Europskom istraživačkom prostoru. Razvojne aktivnosti također se planiraju u dijelu nastavka razvoja portala Dijeljenih podataka NSK (data.nsk.hr) poticanjem objava otvorenih knjižničnih podataka i aktivnom primjenom politike ponovne uporabe podataka. Planira se provesti priprema za praktičnu primjenu formata BIBFRAME u sklopu planova prelaska na platformu knjižničnih usluga u oblaku.

Osigurana potpora razvoju inovacija

Usmjerenost inovacijama NSK je potvrdila dvjema nagradama za inovacije u razvoju digitalnih usluga te nastavlja suradnju na programima koji pridonose interdisciplinarnom istraživanju i razvoju različitih područja rada. U području zaštite knjižnične građe neprekidno se istražuju inovativni materijali i tehnike. U području prikupljanja obveznog primjerka mrežnih stranica *Croatice* planira se implementacija novog alata za selektivno arhiviranje (Web Curator Tool, PyWb i SOLRWayback).

Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika

Sustavne pomake u poslovanju s nakladnicima NSK provodi potaknuta promjenama u okruženju (e-nakladništvo), ali i potrebom da se na jednostavan i ekonomičan način postupnim razvojem informacijskih sustava započne tranzicija prema digitalizaciji cjelokupnog poslovanja s nakladnicima u Hrvatskoj. Tijekom 2025. godine nastaviti će se znatan rad na novom registru e-nakladnika i sustavu za dostavu digitalnog obveznog primjerka koji je uspostavljen 2023. u sklopu projekta *e-Kultura*. Uz redovitu suradnju sa zajednicama nakladnika, provodit će se dodatna edukacija nakladnika o procesu dostave mrežnih publikacija iz korpusa obveznog primjerka (e-knjiga, e-serijskih publikacija, mrežnih stranica i ostale digitalne građe) u sustav eOP. Ured za identifikatore znatno će raditi na nekoliko značajnih aktivnosti za poboljšanje poslovanja s nakladnicima, uključujući izradbu priručnika za nakladnike i cjelovitog plana digitalizacije poslovanja s nakladnicima.

Poticanje razvoja partnerstva na razini Europske unije i globalno te proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici

Otvorenost za suradnju NSK ostvaruje aktivnom međunarodnom suradnjom, i to sudjelovanjem i radom u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim

i ostalim knjižnicama kao i drugim srodnim ustanovama u Europi i svijetu radi provođenja zajedničkih projekata, programa i aktivnosti te međunarodnog predstavljanja hrvatske kulturne i znanstvene baštine. Nastavlja se sudjelovanje u aktivnostima europske organizacije ravnatelja nacionalnih knjižnica CENL angažmanom glavne ravnateljice u Izvršnom odboru CENL-a. U sklopu Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova – IFLA, aktivno će se sudjelovati u radnim tijelima, uključujući National Libraries Section, Management of Library Associations Section, Bibliography Section i News Media Section. Jedan od smjerova međunarodne suradnje u sljedećem razdoblju bit će i sudjelovanje u programima mobilnosti (*Erasmus+* KA122/2024: Kratkoročni program mobilnosti u obrazovanju odraslih i KA120-ADU/2025-27: Akreditacija u obrazovanju odraslih) pomoću programa razmjene stručnjaka, stručnih usavršavanja te studijskih posjeta i boravaka.

Predstavljanje hrvatske kulturne baštine u inozemstvu

Predstavljanje hrvatske kulturne baštine u inozemstvu najčešće se provodi sudjelovanjem u organizaciji izložbi i dostavom podataka međunarodnim sustavima, što omogućuje promidžbu hrvatske nakladničke i znanstvene produkcije. Nastavit će se međunarodna promidžba hrvatskih autora te hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu aktivnosti kulturne diplomacije. Također, nastavit će se dostava podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka kao što su Europeana, DART-Europe, IFLA Library Map of the World, VIAF, DOI, ISBN, ISSN (NSK je među članicama Upravnog odbora) i ISMN.

3. PLAN RADA PREMA ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA

3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Hrvatski zavod za knjižničarstvo (u daljnjem tekstu: HZK) objedinjuje tri organizacijske cjeline – Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i Akademski centar i stalno stručno usavršavanje. U sklopu tih centara provode se projekti i programi povezani s razvojem djelatnosti NSK i razvojem djelotvornog hrvatskog knjižničnog sustava te se planiraju i organiziraju različiti oblici stručnog usavršavanja u suradnji s ostalim hrvatskim knjižnicama i obrazovnim ustanovama. U sklopu poticanja informacijsko-tehnološkog razvoja knjižnica i uspostave novih knjižničnih usluga, HZK koordinira i potiče primjenu normi u području knjižničarstva, informacija i dokumentacije, potiče procese u dijelu informatizacije i digitalne zrelosti knjižnica, koordinira digitalizaciju građe i razvoj digitalnih zbirki i usluga te izgrađuje suradnički sustav i portal Hrvatska digitalna knjižnica. Razvojni programi temelje se na *Strategiji razvoja NSK*, obvezama koje slijede iz Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, provedbenih akata te na procesima postupanja s kulturnim dobrima u Republici Hrvatskoj.

Zaposlenici HZK sudjelovat će u razvojnim projektima i programima, uključujući projekt *e-Sveučilište: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj*, koji se financira u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., kao i projektu *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige*. Osim toga, bit će uključeni u redovite višegodišnje razvojne i suradničke razvojne programe kao što su *Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)*, *Čitam lakše! – digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje*, *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj e-Matična*, *Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj*, *Sistemska knjižničarstvo 2025.*, *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica*, *Sustav za upravljanje, identificiranje i predstavljanje baštinskih zbirki u Republici Hrvatskoj – SUBAZ*, *Upisnik digitalnih zbirki i preslika*, *Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj*, *DARIAH – HR: Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj*, *Glagoljica.hr*, *HIT – Hrvatski iseljenički tisak* i *Znameniti.hr*. U sklopu programa međunarodne kulturne suradnje planira se sudjelovanje na međunarodnim stručnim skupovima, uključujući 33. godišnju konferenciju EBLIDA i foruma NAPLE, godišnju konferenciju LIBER 2025., godišnju skupštinu IPC-a i Konferenciju o arhiviranju weba 2025., konferenciju *Europeana 2025.* te Kongres *IFLA WLIC*. HZK će u 2025. godini sudjelovati u organizaciji ili suorganizaciji međunarodnih i hrvatskih znanstveno-stručnih skupova, a djelatnici će sudjelovanjem na znanstveno-stručnim skupovima predstavljati rezultate svojih istraživanja i promicati rad NSK. U planu je i provedba projektnih aktivnosti koje su prijavljene u sklopu infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilište: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* u dijelu koji se odnosi na aktivnosti unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava NSK i knjižnica visokog obrazovanja i znanosti te ulaganja u nabavu digitalne opreme i provedbu oglednog projekta prenamjene tradicionalnog knjižničnog prostora u digitalno zreloj okolini za samostalno i suradničko učenje. Projekt implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku planira se ostvariti do studenoga 2025. godine kako bi se osiguranim projektnim sredstvima u sklopu projekta *e-Sveučilišta* ostvarila pretplata za dio prve godine korištenja programom u oblaku. Projekt implementacije ostvaruje se u jednom ciklusu objedinjeno za sve uključene knjižnice.

3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

U Skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21, 114/22), Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 81/21) i ostalim normativnim aktima, temeljne su djelatnosti NSK koje se obavljaju u Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva: matična djelatnost, normativna djelatnost i razvoj knjižnično-informacijskog sustava. Tijekom 2025. godine planirano je približno 35 terenskih stručnih nadzora, sedam sjednica stručnih vijeća matičnih razvojnih službi, dva godišnja sastanka i više tematskih sastanaka s knjižnicama u nadležnosti područne matične razvojne službe, vođenje pet projekata, održavanje četiriju radionica u sklopu CSSU-a, držanje 15 izlaganja na skupovima i izradba pet analiza stanja sustava knjižnica u nadležnosti.

Matična djelatnost

Posebna pozornost bit će posvećena uvođenju novog sustava eKnjižnice s modulima Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj i Knjižnična statistika, nadogradnja sustava eMatična i njegovo uključivanje u sustav eKnjižnice te nadogradnja Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki.

Tijekom 2025. godine matična razvojna služba za narodne knjižnice obavljat će stručni nadzor nad radom županijskih matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice i županijskih matičnih narodnih knjižnica. Pružat će stručno-savjetodavnu pomoć u provedbi stručnog nadzora županijskim matičnim razvojnim službama te pomoć u postupcima revizije i otpisa, utemeljivanju podružnica/ogranaka i uspostavi bibliobusnih službi u županijskim matičnim narodnim knjižnicama i razvojnim službama. Organizirat će i voditi četiri sjednice Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice te provesti dva terenska stručna nadzora. Koordinirat će unos i kontrolu statističkih podataka narodnih knjižnica u modulu Statistika te proces upisa i dopune podataka narodnih knjižnica u modulu Upisnik knjižnica u sustavu eKnjižnice. Analizom izvješća o radu i planova rada županijskih matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice i na temelju prikupljenih statističkih podataka izradit će dubinsku analizu sustava narodnih knjižnica. Organizirat će *15. savjetovanje za narodne knjižnice s međunarodnim sudjelovanjem* na temu *Narodne knjižnice u digitalnom svijetu* u suorganizaciji s Hrvatskim knjižničarskim društvom, Gradskom knjižnicom i čitaonicom Vinkovci te Društvom knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema. Sudjelovat će u radu međunarodne CENL-ove mrežne grupe Pravednost, jednakost, raznolikost i uključenost (EEDI). Radit će na provedbi triju projekata i održati radionice za edukaciju narodnih knjižničara u sklopu CSSU-a. Sudjelovat će s dvama izlaganjima na skupovima te planirati razvoj i unaprjeđenje matične djelatnosti narodnih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini. Matična razvojna služba za školske knjižnice u 2025. godini pružat će savjetodavnu pomoć knjižničarima u planiranju nabave i izgradnje fonda, reviziji i otpisu knjižnične građe, planiranju i opremanju novih školskih knjižnica te preuređenju postojećih. Njezine će aktivnosti biti usmjerene ujednačivanju obrade građe. Organizirat će i voditi četiri sjednice Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi te provesti dva terenska stručna nadzora. Analizom izvješća o radu i planova rada županijskih matičnih razvojnih službi zaduženih za školske knjižnice te analizom prikupljenih statističkih podataka izradit će dubinsku analizu sustava školskih knjižnica. Sudjelovat će u provedbi dvaju projekata i održati radionice za edukaciju školskih knjižničara u sklopu CSSU-a. Koordinirat će se unos i kontrola statističkih podataka školskih knjižnica modulu Statistika i proces upisa školskih knjižnica u modulu Upisnik

knjižnica u sustavu eKnjižnice. Sudjelovat će se s dvama izlaganjima na skupovima te planirati razvoj i unaprjeđenje matične djelatnosti školskih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

Nacionalna matična razvojna služba za sveučilišnu matičnu djelatnost tijekom 2025. godine planirat će daljnju koordinaciju rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi pružanjem stručno-savjetodavne pomoći sveučilišnim matičnim razvojnim službama u vezi s utemeljivanjem ili zatvaranjem knjižnica, postupcima revizije i otpisa u knjižnicama i provedbom terenskih stručnih nadzora. Nacionalna matična razvojna služba organizirat će tri sjednice i predsjedati radom Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi. Provest će tri terenska stručna nadzora koja obuhvaćaju sveučilišne matične razvojne službe te sveučilišne i znanstvene knjižnice. Analizom izvješća o radu i planova rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi te analizom prikupljenih statističkih podataka izradit će se analiza sustava sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica. Planiran je nastavak projekta digitalizacije poslovanja matičnih razvojnih službi pod nazivom *eMatična – Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj*. Predviđene aktivnosti uključuju diseminaciju informacija o razvoju sustava i edukaciju matičara za rad u Sustavu. Koordinirat će se upis podataka sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica u Upisnik knjižnica kao i cjelokupni postupak prikupljanja, nadzora i analize statističkih podataka s pokazateljima uspješnosti u sustavu Knjižnične statistike. Sudjelovat će s dvama izlaganjima na skupovima te planirati razvoj i razvoj matične djelatnosti knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

Tijekom 2025. godine u sklopu obavljanja područne matične djelatnosti za visokoškolske i specijalne knjižnice pružat će se stručno-savjetodavna pomoć visokoškolskim i specijalnim knjižnicama u području svoje nadležnosti. Sudjelovat će se na trima sjednicama Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, a organizirat će se stručni godišnji te povremeni tematski sastanci u nadležnosti visokoškolskih i specijalnih knjižnica. Provest će se sedam terenskih stručnih nadzora, uključujući planirane redovite i izvanredne stručne nadzore, u visokoškolskim knjižnicama te isto toliko nadzora u specijalnim knjižnicama. Na temelju izvješća o radu knjižnica u nadležnosti matičnih razvojnih službi i prikupljenih statističkih podataka izradit će se analize stanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica. Nadzirat će se godišnji unos statističkih podataka i sudjelovati na sastancima povezanim s razvojem i održavanjem sustava Knjižnične statistike kao i sustavom e-Matična. Planirano je sudjelovanje s četirima izlaganjima na stručnim i znanstvenim skupovima.

U 2025. godini planiran je rad na zaštiti i očuvanju knjižnične kulturne i znanstvene baštine u Republici Hrvatskoj u suradnji s Odjelom zaštita i pohrana građe NSK. Radit će se na izradbi programa zaštite i očuvanja baštinske knjižnične građe. Izrađivat će se i nadzirati provođenje projekata obnove najugroženijih knjižnica u suradnji s Ministarstvom kulture i medija te nadležnim matičnim službama. Organizirat će se prikupljanje, nadzor i analiza podataka o stanju baštinskih zbirki u bazi podataka baštinskih zbirki. Suradivat će se u postupcima utvrđivanja svojstva kulturnog dobra u hrvatskim knjižnicama te izrađivati smjernice, upute i ostala pomagala za rad baštinskih zbirki. Suradivat će se s drugim ustrojbenim jedinicama u Knjižnici kao i sa srodnim ustanovama i djelatnostima u zemlji i inozemstvu. Sudjelovat će se u izvedbi programa stručnog usavršavanja knjižničara i u radu znanstvenih/stručnih skupova. Sudjelovat će se i u razvojnim i znanstveno-istraživačkim programima i projektima. Pružat će se stručno-savjetodavna pomoć voditeljima baštinskih zbirki knjižnica, uključujući slanje postojećih i posebno izrađenih uputa i smjernica koje se odnose na zaštitu baštinske građe. U

sklopu razvojnih programa radit će se na izradbi napatka knjižničarima o preventivnoj zaštiti baštinske građe i procjeni rizika u očuvanju baštinske građe. Stručnim nadzorima u knjižnicama/zbirkama koje posjeduju staru građu prikupljat će se informacije i fotografije stanja građe i uvjeta pohrane radi provođenja postupka utvrđivanja kulturnog dobra. Izrađivat će se izvještaji s fotodokumentacijom terena. Planira se upis podataka o staroj građi u baštinskim zbirkama u Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ). Nadopunit će se i posuvremeniti podatci u adresaru vjerskih zajednica. Provest će se ukupno 14 terenskih stručnih nadzora te edukacije i predavanja na temu preventivne zaštite, registracije i očuvanja kulturnog dobra. Planira se sudjelovanje s četirima izlaganjima na skupovima te objavljivanje znanstvenih i stručnih radova.

Razvojne aktivnosti matične djelatnosti odvijat će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegova posebnog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.2.5. Povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki koji su povezani s aktivnostima u uspostavi Sustava baštinskih zbirki; posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, njegovim aktivnostima i rezultatima 1.3.7. Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja za sve skupine korisnika koji su povezani aktivnostima u projektu *Čitam lakše!*; kao i strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, njegovim posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.1.3. Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti koji su povezani s aktivnostima provođenja izgradnje sustava Digitalizacije poslovanja matične djelatnosti, posuvremenjivanje i unaprjeđenje Sustava za knjižničnu statistiku, Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj i Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ).

Knjižnično-informacijski sustav

U planu je provedba aktivnosti središnje koordinacije projektnih aktivnosti NSK u sklopu infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilište: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj*. NSK u projektu *e-Sveučilišta* sudjeluje s dvjema samostalnim aktivnostima: 1) unaprjeđenje knjižnično-informacijskog sustava NSK i knjižnica visokog obrazovanja i znanosti implementacijom digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku i 2) ogledni projekt prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora u sklopu CroAtriuma i SciLaba u digitalno zrele zone za samostalno i suradničko učenje poduprto digitalnim tehnologijama. Osim dviju samostalnih projektnih aktivnosti, NSK u projektu *e-Sveučilišta* sudjeluje u provedbi projektnih suradničkih programa, posebno u aktivnostima razvoja kurikuluma programa obrazovanja za razvoj digitalnih kompetencija upravljačkog i nastavnog osoblja na visokoškolskim ustanovama, aktivnostima izradbe digitalnih obrazovnih sadržaja i implementacije pokaznih laboratorija.

Projekt implementacije platforma knjižničnih usluga u oblaku – bukinet.hr

Na temelju rezultata provedbe otvorenog postupka javne nabave za nabavu platforme knjižničnih usluga mrežnog okružja i *discovery* servisa (LSP/DS), dostupnih prema modelu usluge pretplate za korištenje programa na razini usluge – SaaS (engl. *Software as a Service*), te usluga konverzije bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikacije i migracije podataka za potrebe uspostave hrvatskog visokoškolskog knjižničkog sustava – bukinet.hr, tijekom 2025. godine provest će se projekt implementacije platforme knjižničnih usluga u oblaku za NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti, objedinjeno u jednom ciklusu.

Projekt implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku planira se ostvariti do studenoga 2025. godine, uključujući sljedeće aktivnosti:

1. Projekt implementacije i konfiguracije platforme knjižničnih usluga mrežnog okružja (Network Zone), discovery servisa (DS) i programskih dodataka (*link resolver*, središnji indeks (CI)) produkcijskog i testnog okružja, dostupnih prema modelu programa na razini usluge, odnosno usluge u oblaku (SaaS). Projekt implementacije uključuje:

1.1. uspostavu skupnog kataloga, sučelja za pretraživanje skupnog kataloga (*discovery servis*) na produkcijskom i testnom okružju

1.2. uspostavu institucijskih knjižničnih kataloga i sučelja za pretraživanje kataloga članica knjižničnog sustava bukinet.hr.

2. Izradbu strategije konverzije bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikacije i migracije podataka.

3. Edukaciju edukatora (*train-the-trainers*) za 15 do 20 knjižničara edukatora.

4. Projekt konverzije, deduplikacije i migracije podataka, koji obuhvaća:

4.1. konverziju bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikaciju zapisa i testnu migraciju podataka u najmanje dvama ciklusima

4.2. predprodukcijsko testiranje produkcijskog i testnog okružja

4.3. edukaciju 400 knjižničara za rad u novom programskom rješenju koju provode treneri/edukatori tijekom prethodne aktivnosti edukacije edukatora (po modelu *training trenera*).

5. Završnu migraciju podataka i post-migracijsko testiranje.

6. Prelazak na produkcijski rad u potpuno spremnom programu na razini usluge, odnosno prijelaz na korištenje platformom knjižničnih usluga u oblaku, uz određivanje nadnevka prijelaza na produkcijski rad.

Završetkom projekta implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku slijedi prelazak na model pretplate za korištenjem platforme knjižničnih usluga radi osiguranja produkcijskog rada knjižnica knjižničnog sustava bukinet.hr. Provedbu planiranih projektnih aktivnosti koordinira Središnji projektni tim NSK za projekt *e-Sveučilišta* u suradnji sa Sveučilišnim projektnim timom i ekspertnim radnim skupinama NSK.

Rezultat je provedbe projekta implementacije platforme knjižničnih usluga u oblaku je uspostava visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – bukinet.hr, čije su temeljne funkcionalnosti:

- digitalno zrelo knjižnično poslovanje temeljeno na objedinjenu pristupu tiskanom, digitalnim i e-izvorima
- uspostavljen skupni kataloga knjižnica VO-a i znanosti temeljen na kooperativnom modelu rada
- skalabilnost i otvorenost knjižničnog sustava VO-a i znanosti za naknadno umrežavanje novih knjižnica
- uravnoteženi razvoj automatizacije poslovanja knjižnica VO-a i znanosti
- otpornost knjižnica VO-a i znanosti primjenom smjernica kibernetičke sigurnosti i zaštite osobnih podataka
- interoperabilnost temeljena na API-jima i protokolima za prijenos te razmjenu podataka sa sustavima iz okoline (Z39.50, OAI-PMH)
- razvoj dijeljenih usluga i radnih procesa prema modelu *digitalno kao zadano* (*digital by default*)
- napredno korisničko iskustvo omogućeno primjenom tehnologije RFID i tehnologije interneta

- izgradnja zbirke temeljena na podacima poslovne inteligencije (BI) i analitici podataka
- primjena generativne umjetne inteligencije kao potpore istraživanju i učenju
- povezivanje s međunarodnom zajednicom znanja radi osiguravanja izravnog pristupa do najnovije znanstvene literature (RapidILL, e-Izvori i *discovery*)
- izgradnja baze Ispitne literature radi povećanja dostupnosti informacija i građe za potrebe znanosti i obrazovanja.

Radi održivosti razvoja novo uspostavljenog visokoškolskog knjižničnog sustava bukinet.hr u planu je uspostava koordinacijskog razvojnog centra – Jedinice za bukinet.hr u NSK.

Aktivnosti NSK na projektu *e-Sveučilišta* javno su dostupne na projektnim mrežnim stranicama: <https://nsk.hr/e-sveucilista>, a za potrebe provedbe projektnih aktivnosti i rada ekspertnih radnih skupina, razvijen je suradnički portal SharePoint, dostupan članovima radnih skupina na e-adresi: <https://nskhr.sharepoint.com/sites/NSK-eSveuilita>. Sve pojedinosti o projektnim aktivnostima bit će objavljivane i na portalu baze znanja na e-adresi <http://buki.nsk.hr>.

Oснаživanje zajednice korisnika visokoškolskog knjižničnog sustava planira se nastavkom organizacije redovite godišnje konferencije *Sistemska knjižničarstvo 2025*.

Nastavlja se redovito održavanje Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga na e-adresi <http://skupni.nsk.hr> te proširivanje opsega agregiranjem dodatnih setova bibliografskih podataka.

Razvojne aktivnosti obuhvaćaju nastavak razvoja Dijeljenih usluga NSK, s posebnim naglaskom na poticanje objave otvorenih knjižničnih podataka i aktivnu primjenu politike ponovne uporabe podataka. Planira se priprema za praktičnu primjenu formata BIBFRAME u sklopu planova prelaska na platformu knjižničnih usluga u oblaku. U planu je nastavak izrade povezanih podataka i objava novih skupova podataka na portalu <http://data.nsk.hr>.

Kako bi se osnažili kapaciteti za provedbu planiranih aktivnosti, planirano je sudjelovanje na godišnjoj međunarodnoj konferenciji *IGeLU*, projektnoj konferenciji *THECUC 2025* i međunarodnoj konferenciji *LIBER 2025*.

Normativna djelatnost

Redoviti programi normativne djelatnosti u 2025. godini obuhvaćat će praćenje međunarodnih norma (ISO i CEN) i normativnih dokumenata, sudjelovanje u donošenju hrvatskih normi članstvom u Tehničkom odboru za knjižničarstvo, dokumentaciju i informacije Hrvatskog zavoda za norme, sustavno praćenje razvoja međunarodnih bibliografskih modela, normi i formata za unos i razmjenu podataka (MARC 21, UNIMARC i BIBFRAME), praćenje razvoja nadziranih rječnika i klasifikacijskih sustava (UDK), praćenje razvoja međunarodnog standarda za opis i pristup građi Resource Description and Access (RDA), praćenje razvoja hrvatskog Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima, praćenje razvoja međunarodnog standardnog bibliografskog opisa (ISBD) i prikupljanje podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama. Osigurat će se savjetodavna potpora i edukacija za primjenu normi, osobito u sklopu projekta *e-Sveučilišta*. Prikupljat će se zahtjevi knjižnica za dodjelu međunarodnog standardnog identifikatora za knjižnice i srodne organizacije (International Standard Identifier for Libraries – ISIL) prema normi ISO 15511 te će se voditi evidencija kôdova ISIL. U sklopu CSSU-a održat će se mrežni seminari za edukaciju o načelima izgradnje predmetnog sustava i zaštiti osobnih podataka u knjižnicama.

3.1.2. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice koordinira i razvija poslovanje, sustave i portale Digitalne knjižnice NSK, uključujući Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba (HAW), Nacionalni repozitoriji disertacija (DR) i diplomskih i završnih radova (ZIR), Repozitorij NSK, sustav URN:NBN, sustav Virtualne izložbe i sustav za prihvata obveznog primjerka digitalne građe (eOP) u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*. U sklopu izgradnje Hrvatske digitalne knjižnice te stručne i matične razvojne djelatnosti usmjerene ostalim hrvatskim knjižnicama, Centar pruža stručnu potporu digitalnim knjižnicama i zbirkama, koordinira digitalizaciju knjižnične građe, podupire razvoj digitalnih knjižnica, trajnu pohranu i agregaciju digitalne građe u središnji sustav eKultura te provodi sustavnu edukaciju knjižničara u području digitalizacije. Osim toga, Centar obavlja i druge poslove u području digitalnih knjižnica i repozitorija. Centar također provodi razvojne projekte i programe u području digitalnih knjižnica, organizira godišnji skup *D-fest*, provodi međunarodnu suradnju i promiče digitalne zbirke.

Tijekom 2025. godine nastavit će se s daljnjim uvođenjem novih radnih procesa u Digitalnoj knjižnici NSK, uključujući registraciju e-nakladnika i prihvata obveznog primjerka svih vrsta digitalne građe (izvorno digitalne i digitalizirane) u sklopu sustava eOP te pohranu i zaštitu svih vrsta digitalne građe u središnjem sustavu trajne pohrane *e-Kultura*. U sklopu matične i razvojne djelatnosti za digitalne knjižnice i zbirke, razvoj će biti posebno usmjeren na uspostavu Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku, Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe te Standarda za digitalne knjižnice. Nastavit će se provedba zadaća domenskog agregatora za digitalne knjižnice i zbirke, dostava metapodataka digitalne građe u nacionalni agregator, objava metapodataka na nacionalnom portalu kulturne baštine ekultura.hr i u Europeani. Provodit će se i edukacija, uključivanje drugih hrvatskih knjižnica u središnji sustav trajne pohrane *e-Kultura* te poticanje standardizacije i objedinjavanja metapodataka digitalne građe. Radi koordinacije digitalizacije nastavit će se unos podataka u Upisnik digitalnih zbirki i preslika, koji je sastavni dio Hrvatske digitalne knjižnice.

Nastavit će se rad na razvoju novih funkcionalnosti sustava Digitalne zbirke NSK u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Provodit će se suradnički projekti poput *Čitam lakše! – digitalna građa lagana za čitanje*, Glagoljica.hr i Znameniti.hr. Radit će se na novoj inačici sustava za selektivno arhiviranje. Nastavit će se suradnja na razvoju mreže repozitorija visokih učilišta (Dabar), Repozitorija NSK, Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i nacionalnih repozitorija ocjenskih radova (dr.nsk.hr i zir.nsk.hr) te dostavi metapodataka u DART-Europe.

Ostale razvojne aktivnosti značajnije će se usmjeriti na povećanje kvalitete usluga digitalnih zbirki, uključujući unaprjeđenje pretraživanja, objavu skupova podataka te razvoj suradnje sa znanstvenicima i istraživačima. Posebna pozornost posvetit će se suradnji u području obrazovanja i razvoju obrazovnih sadržaja. Planira se nastavak rada na novoj inačici sustava i portala za digitalizirane stare hrvatske novine i časopise te daljnji rad na poticanju digitalizacije fizički ugrožene građe na nacionalnoj razini. Provedba višegodišnjeg programa digitalizacije novina i časopisa nastavit će se radi osiguravanja njihove dostupnosti i zaštite izvornika. Kako bi se ostvarila cjelovitost fonda zbirke *Croatica*, u sklopu novog projekta digitalizacije planira se obuhvatiti i digitalizirati unikatna građa drugih ustanova koja trenutačno nije dio fonda NSK.

Nastavit će se i sustavna digitalizacija knjiga iz razdoblja od 1850. do 1900. godine, započeta u sklopu projekta *e-Kultura*.

Povećanje sadržaja Digitalne knjižnice NSK ovisit će o raspoloživim sredstvima, opremi i djelatnicima, nakladničkoj produkciji digitalne građe i provedbi suradničkih projekata digitalizacije. Nastavit će se rad na koordinaciji digitalizacije građe, izradbi dokumenata u skladu s odredbama standarda za digitalne knjižnice te sudjelovanje u hrvatskim i međunarodnim projektima. Planirano je održavanje radionica i mrežnih seminara u organizaciji CSSU-a te edukacija i predstavljanja digitalnih sustava NSK. Organizirat će se Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*) u svibnju 2025. godine, uz rad na redizajnu mrežnih stranica *D-festa*. Nastavit će se provedba edukacija knjižničara u području zaštite autorskih i srodnih prava te prava korisnika, osobito u odnosu na digitalizaciju i uporabu knjižnične građe u digitalnom okružju. U sklopu promidžbenih aktivnosti, Centar će provoditi projekte popularizacije znanosti i nastaviti aktivnosti uključivanja digitalnih sadržaja u obrazovne procese u sklopu Virtualnih izložbi i dr.

Razvojne aktivnosti Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice za 2025. godinu provodit će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegova posebnog cilja 1.1 Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.1. Digitalna zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima kao i posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te aktivnostima i očekivanim rezultatima, 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje, 1.3.5. Unaprijeđeno predstavljanje znanstvene i kulturne baštine međunarodnim korisnicima kao i 1.3.7. Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja za sve skupine korisnika te posebnog cilja 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti te aktivnostima i očekivanim rezultatima iz 1.4.4. Unaprijeđeno korištenje *online* sadržaja NSK; te trećeg strateškog cilja – Suradnja u razvoju i inovacijama, njegovim posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj te aktivnostima 3.1.2. Uspostavljena Hrvatska digitalna knjižnica kao i posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru, 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika te 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici.

3.1.3. Akademski centar i stalno stručno usavršavanje

Aktivnosti procesa Akademski centar i stalno stručno usavršavanje u 2025. godini obuhvaćaju provedbu strukturiranog programa stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj i institucionalnoj razini te koordinaciju CSSU-a. Planirane aktivnosti Akademskog centra obuhvaćat će organizaciju poslovanja Zbirke za knjižničarstvo i nabavu 45 novih jedinica građe koje prate trendove u knjižničarskoj struci, potrebe akademskih programa, stalnog stručnog usavršavanja i znanstvenog djelovanja knjižničara. U 2025. godini planira se i koordinacija praktičnog rada za 15 studenata knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti te daljnja suradnja na programima međunarodne razmjene studenata i stručnjaka iz navedenih područja. Provodit će se sustavno prikupljanje, praćenje i upravljanje podacima o zvanjima i napredovanju u knjižničarskoj struci svih knjižničara u Republici Hrvatskoj u sklopu mjerila propisanih valjanim Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci.

U skladu s projektnim mogućnostima CSSU-a, nastavit će se provedba redovitih djelatnosti koje podrazumijevaju izradbu prijedloga, usvajanje i provedbu godišnjeg programa edukacije, organizaciju 67 tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, više od 70 predavača CSSU-a i partnerskim ustanovama, distribuiranje novosti polaznicima i izdavanje potvrda o sudjelovanju na tečajevima za više od 3000 polaznika CSSU-a. U planu je uključivanje novih sadržaja i predavača u CSSU u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici, uz poticanje razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse. Razvijat će se učenje na daljinu u obliku mrežnih seminara i e-tečajeva radi povećanja dostupnosti i fleksibilnosti trajne izobrazbe.

Razvojne aktivnosti Akademskog centra i stalnog stručnog usavršavanja knjižničara usmjerene su u 2025. godini prema *Strategiji razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnih ciljeva 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe i 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe. Razvojne aktivnosti provode se u skladu s drugim strateškim ciljem – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice i njegovih posebnih ciljeva: 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj programskim aktivnostima provedbe interne edukacije i ispitivanja zadovoljstva polaznika, razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse ciklusima predstavljanja sudjelovanja djelatnika NSK na konferencijama i sastancima u zemlji i inozemstvu; 2.2. Provesti digitalnu transformaciju – daljnji razvoj i uključivanje edukacijskih sadržaja dostupnih putem mrežnih seminara i e-tečajeva; 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom NSK i zelenu tranziciju programskom aktivnošću te 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima odgovarajućim edukacijskim sadržajima. Poslovni proces odnosi se i na treći strateški cilj – Suradnja u razvoju i inovacijama te na posebne ciljeve 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj programskim aktivnostima – provedba edukacije i međunarodne suradnje; 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno programskom aktivnošću, odnosno programima mobilnosti u NSK.

3.2. ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI

Temeljna je zadaća NSK prikupljanje, trajno čuvanje i korištenje nacionalnom nakladničkom produkcijom u analognim i digitalnim pojavnim oblicima. U Odjelu se obavljaju dva temeljna procesa: nabava i izgradnja nacionalne zbirke *Croatica* te nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke. Djelatnici Odjela sudjelovat će u radu ekspertnih radnih skupina povezanih s provedbom aktivnosti implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku u sklopu projekta *e-Sveučilišta*. Održavat će redovite edukacije za rad u sustavu u skladu s potrebama zajednice kao i za studente knjižničarstva. Djelatnici će Odjela u skladu s financijskim mogućnostima sudjelovati na međunarodnim i hrvatskim konferencijama te pripremati stručne i znanstvene radove. Za nabavu i izgradnju fondova očekuju se jednaka sredstva iz Državnoga proračuna kao i za 2024. godinu.

Redoviti programi

Tijekom 2025. godine nastavit će se organizirana i sustavna izgradnja zbirki i fondova u svim analognim i digitalnim oblicima. Aktivnosti će uključivati prihvata obveznog primjerka i njegovu distribuciju u knjižnice sustava, nabavu građe za distribuciju u inozemne knjižnice u sustavu zamjene, prihvaćanje darova i ostavština fizičkih i pravnih osoba te identifikaciju i nabavu građe za sve profile korisnika u skladu sa zadaćama NSK. Pratit će se i Retrospektivna nacionalna bibliografija radi održavanja deziderata starije hrvatske knjige. Nastavit će se redovita suradnja s nakladnicima te kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

3.2.1. Zbirka *Croatica*

Nastavit će se s izgradnjom nacionalne zbirke *Croatica* mehanizmom dostave obveznog primjerka hrvatskih nakladnika u svim analognim i digitalnim pojavnostima propisanim ZKKD-om i Pravilnikom o obveznom primjerku. Sustavno će se identificirati i prikupljati publikacije hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Zbirka inozemne *Croaticae*) kao i popunjavati praznine nacionalnoga fonda (antikvarna *Croatica*) uporabom ostalih modela nabave – kupnjom, zamjenom i darom, čime će se stvoriti preduvjeti za izradbu nacionalne tekuće bibliografije te osigurati dostupnost građe. Nabavljat će se rukopisi i stare knjige, grafike i crteži, karte i atlasi te muzikalije, čime će NSK nastaviti s obradom, čuvanjem i osiguravanjem dostupnosti tog bitnog dijela hrvatske kulturne baštine, čiji se najvrjedniji primjerci u fondovima zbirki građe posebne vrste nabavljaju uglavnom kupnjom i darom.

Za nakladnike koji objavljuju *online* publikacije, uspostavljen je novi informacijski sustav za prihvata i trajnu pohranu *online* obveznog primjerka – eOP. Nastavit će se i s prihvatom ocjenskih radova u nacionalni repozitorij u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti i Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima.

I u 2025. godini očekuje se prihvata gotovo 100 000 jedinica različite vrste građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima.

Zbirka inozemne *Croaticae*

Radi uspostave suradnje s relevantnim čimbenicima na međunarodnoj razini i osiguravanja veće dostupnosti fonda Zbirke inozemne *Croaticae* korisnicima, planira se preseljenje Zbirke unutar NSK te pojačana digitalizacija građe, čime će se ostvariti povezanost sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama.

Planira se i održavanje nekoliko tribina na temu inozemne *Croaticae*, na kojima će sudjelovati ugledni predstavnici iz hrvatskog kulturnog, znanstvenog i diplomatskog svijeta. Nastavit će se

i poslovna suradnja s relevantnim čimbenicima na međunarodnoj razini radi povećanja dostupnosti informacija o građi i same građe inozemne *Croatice* u analognom i digitalnom obliku.

3.2.2. Sveučilišna zbirka

Planira se nastavak suradnje u usklađenoj nabavi s knjižnicama u sustavu Sveučilišta u Zagrebu radi izgradnje Sveučilišne zbirke i nabave relevantnih temeljnih djela u znanstvenim područjima i disciplinama. Sustavna izgradnja postojećih znanstvenih i stručnih zbirki publikacija u sklopu općih i posebnih fondova NSK nastaviti će se kupnjom, zamjenom i darovanjem referentne građe, znanstveno-stručnih omeđenih publikacija i tiskanih inozemnih časopisa, uzimajući u obzir kvantitativne i kvalitativne pokazatelje informacijskih potreba korisnika Sveučilišne zbirke.

Nastavit će se koordinirana nabava relevantnih inozemnih baza podataka i elektroničkih časopisa za hrvatsku znanstvenu zajednicu radi povećanja broja informacijskih izvora.

Razvojni programi

Provedba razvojnih poslova i programa odvijati će se u skladu s ciljevima *Strategije razvoja NSK*.

Nastavit će se s programom *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti* u skladu sa strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.3.5. Unaprijeđeno predstavljanje znanstvene i kulturne baštine međunarodnim korisnicima, čime će se osigurati dostupnost hrvatskih publikacija u inozemnim knjižnicama te istodobno prihvat inozemnih informacijskih izvora u fond NSK.

Planira se i nastavak provedbe programa *Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori* u skladu sa strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2 Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.4. Poboļšana suradnja s organizacijama i udrugama Hrvata izvan Hrvatske, u kojem će NSK nastaviti pružati stručnu i organizacijsku pomoć Knjižnici „Ljudevit Gaj“ u pripremi i provedbi poslova odabira i popisivanja te pravilnog smještaja i zaštite građe radi pružanja pomoći hrvatskoj zajednici u ostvarivanju cilja i kako bi Zbirka građe postala prepoznatljivo kulturno središte ovog dijela Crne Gore.

Nastavit će se provedba programa *Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirke „Yugoslaviae“ u hrvatskim sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama*, čija je svrha vrednovanje zbirke *Yugoslaviae*. Primjena metodologije vrednovanja Zbirke omogućila bi, s obzirom na visoke troškove pohrane i necjelovitost zbirki, otpisivanje te građe iz knjižnica sustava obveznog primjerka, uz istodobno popunjavanje fonda depozitnih knjižnica. Program je u skladu sa strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.3.2. Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK.

3.3. ODJEL OBRADA

U Odjelu obrada obavlja se normativni nadzor te deskriptivna i sadržajna obrada omeđene i neomeđene građe. Prati se razvoj standarda i formata povezanih s bibliografskom kontrolom i izrađuju pravila za njihovu primjenu. U Odjelu se obavljaju tri temeljna procesa, i to Obrada omeđene građe, Obrada neomeđene građe te Normativni nadzor i sadržajna obrada.

Redoviti programi

Planirane aktivnosti u skladu su sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i posebnim ciljem 1.1.

Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.5. Podatci o cjelovitom fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK.

Obavljat će se normativni nadzor nad imenima, oznakama UDK, predmetnim i žanrovskim oznakama te sadržajna obrada općeg fonda NSK, inozemnih omeđenih i serijskih publikacija, tiskanih doktorskih disertacija, obveznog primjerka tiskanih i e-serijskih publikacija, obveznog primjerka sitnog tiska i *online* integrirajuće građe. Sudjelovat će se u aktivnostima povezanim s primjenom Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Pratit će se razvoj i usklađivati primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne zapise.

Tijekom 2025. godine planira se izradba 7000 zapisa za omeđenu građu, 600 zapisa za serijske publikacije, 130 zapisa za *online* integrirajuću građu, 11 800 normativnih zapisa za imena i 12 000 sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica. U sustavima Digitalne knjižnice planira se izraditi i urediti 2000 zapisa (metapodataka) za naslove i sveščice e-serijskih publikacija i 350 zapisa (metapodataka) za e-knjige.

Ostvarenje planiranog ovisit će o budućoj organizaciji radnih procesa, broju djelatnika na Odjelu i broju pristigle građe za katalogizaciju.

Odjel će sudjelovati u provedbi programa CSSU-a i ostalih edukacijskih programa kao što su: interne edukacije u NSK, edukacije za rad u knjižnično-informacijskom sustavu i edukacije studenata. Sudjelovat će se u aktivnostima povezanim s integriranim knjižničnim sustavom i digitalnom knjižnicom, radu tijela Hrvatskog knjižničarskog društva, međunarodnih tijela (UDK konzorcij i IIPC konzorcij) i Virtualnoj međunarodnoj normativnoj bazi podataka (VIAF).

Održavat će se potpuna inačica UDK tablica na hrvatskom jeziku ([Hrvatski UDK Online](#)) koju koriste i druge knjižnice i informacijske ustanove u Hrvatskoj.

Na Odjelu obrada održavat će se portali [Katalogizacija i klasifikacija](#), [Normativna baza UDK](#), [Predmetni sustav NSK](#), [Hrvatski arhiv weba](#) i [Pravilnik KAM](#).

3.3.1. Obrada omeđene građe

U poslovnom procesu Obrada omeđene građe obrađivat će se inozemne publikacije (tiskane i elektroničke) nabavljene kupnjom, zamjenom ili darom. Obavljat će se retrospektivna katalogizacija građe iz Zatvorenog spremišta. Katalogizirat će se obvezni primjerak integrirajuće i omeđene *online* građe, građe odabrane za sitni tisak te doktorske disertacije u tiskanom obliku. Izrađivat će se normativni zapisi za imena, zapisi o posjedovanju i primjerku

za građu sitnog tiska i doktorskih disertacija, signatura za sitni tisak i doktorske disertacije te predmetne oznake za građu sitnog tiska.

Obavljat će se poslovi redaktora podataka u integriranom knjižničnom sustavu, koji uključuju nadzor nad standardiziranom uporabom podataka, organizaciju usklađivanja zapisa te izradbu procedura za rad u bazama podataka NSK i ostalih članica sustava. U procesu unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga (1976. – 1990.) u *online* katalog NSK, provodit će se koordinacija, organizacija, edukacija, planiranje i praćenje dinamike rada kao i kontrola i evidencija izradbe zapisa.

U sustavima Digitalne knjižnice planira se uređivanje metapodataka za naslove, zapisa za mrežne stranice i zapisa za e-knjige koje pristižu putem sustava eOP. Izrađivat će se skupovi podataka o pobiranjima prema zahtjevima NSK. Ostvarenje planiranoga ovisit će o budućoj organizaciji radnih procesa u sustavu za prihvata obveznog primjerka *online* građe (eOP).

U sustavu HAW-a obavljat će se nadzor sustava, odabir, katalogizacija i arhiviranje građe, izradba novih tematskih zbirki i redovito godišnje pobiranje nacionalne domene .hr. U suradnji s narodnim knjižnicama izrađivat će se nove zavičajne zbirke mrežnih sadržaja. Nastavit će se arhiviranje odabranih profila s društvene mreže X.

Održavat će se tečajevi u organizaciji CSSU-a, interne edukacije za djelatnike NSK i studente te redovite godišnje edukacije u sklopu integriranog knjižničnog sustava.

Sudjelovat će se u radu Stalnog odbora za razvoj i održavanje Pravilnika KAM i njegovim radnim grupama. Pratit će se razvoj i primjena međunarodnih normi, načela i konceptualnih modela za opis omeđene građe i bibliografskog formata MARC 21 B. Sudjelovat će se u radu različitih povjerenstava, odbora, radnih grupa i dr.

3.3.2. Obrada neomeđene građe

U poslovnom procesu Obrada neomeđene građe obrađivat će se obvezni primjerci serijskih publikacija, uključujući *online* obvezne primjerke, kao i novi naslovi inozemnih serijskih publikacija. Započet će se rad u sustavu eOP na prihvatu zapisa i obveznih primjeraka (digitalnih objekata) serijskih publikacija u sustav Digitalne zbirke NSK.

Izrađivat će se i uređivati zapisi za *Hrvatsku nacionalnu bibliografiju. Niz C, Serijske publikacije i druga neomeđena građa.*

Dopunjavat će se preliminarni zapisi izrađeni u ISSN uredu za Hrvatsku i posuvremenjivati zapisi za tekuće publikacije. Zapisi za stare serijske publikacije dostupne u katalogu na listićima unosit će se u *online* katalog. Izrađivat će se i dopunjavati zapisi o posjedovanju i normativni zapisi za korporativna tijela. Dodjeljivat će se UDK klasifikacijske oznake i predmetne oznake prema predmetnom sustavu NSK. Započet će s dodjelom oznaka za žanr ili oblik. Obavljat će se akcesijska obrada, opremanje građe mapama i pohrana u Zatvoreno spremište.

Pratit će se razvoj i primjena međunarodnih normi, načela i konceptualnih modela za opis neomeđene građe i bibliografskog formata MARC 21 B.

Sudjelovat će se u radu CSSU-a i redovitim godišnjem programu edukacije za članice integriranog knjižničnog sustava kao i u radu različitih povjerenstava, odbora, radnih grupa i dr.

3.3.3. Normativni nadzor i sadržajna obrada

Održavat će se i izgrađivati normativna baza podataka za predmetne oznake, klasifikacijske oznake, oznake za žanr ili oblik, imena i usvojene naslove djela. Obavljat će se izradba, redakcija i nadzor normiranih odrednica za imena, usvojene naslove djela, predmetne oznake i oznake za žanr ili oblik u bibliografskoj bazi podataka redovitim pregledom ustaljenih i novih upita putem SQL-a te slanjem tablica za ispravke katalogizatorima. Osim navedenog, normirane odrednice za imena izrađivat će se i za potrebe kooperativne katalogizacije u sklopu integriranog knjižničnog sustava, za potrebe procesa unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga (1976. – 1990.) u *online* katalog NSK te za starije magistarske radove.

Nadzirat će se razmjena podataka normativne baze NSK s Virtualnom međunarodnom normativnom bazom podataka (VIAF), sudjelovati na sastancima Vijeća VIAF-a i odgovarati na upite iz VIAF-a i tima ISNI za kvalitetu.

Planira se održavanje tečajeva u organizaciji CSSU-a, interne edukacije za djelatnike NSK i studente te redovite godišnje edukacije u sklopu integriranog knjižničnog sustava.

Sudjelovat će se u radu Stalnog odbora za razvoj i održavanje Pravilnika KAM i njegovim radnim grupama u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* i strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.6 Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi.

Planira se objavljivanje radova o temi Pravilnika KAM i diseminacija rezultata programa na stručnim i znanstvenim skupovima. Planira se izradba aplikacijskih profila za opis i identifikaciju entiteta *agent* prema Pravilniku KAM.

Uređivat će se i održavati portali [Predmetni sustav NSK](#) i [Normativna baza UDK](#).

Sadržajno će se obrađivati građa za hrvatske bibliografije (CIP i tekuće), *online* građa, magistarski radovi, doktorske disertacije, inozemne knjige i starije knjige iz fonda NSK. Nakladnicima će se pružati usluga dodjeljivanja UDK oznaka člancima u časopisima i zbornicima radova koji su u postupku objavljivanja u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Sudjelovat će se s izlaganjima na hrvatskim stručnim skupovima i objavljivati radovi povezani s temom normativnog nadzora imena.

Razvojni programi

Sudjelovat će se u tekućim programima, uključujući *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima*.

Planira se intenzivan rad i sudjelovanje u ekspertnih radnih skupina u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, s posebnim naglaskom na aktivnosti povezane s konverzijom i deduplikacijom bibliografskih zapisa te migracijom poslovanja u zajednički hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – bukinet.hr.

U planu je održavanje edukacijskih tečajeva u sklopu programa CSSU-a. Održavat će se edukacije za studente, djelatnike NSK i korisnike integriranog knjižničnog sustava. Sudjelovat će se u radu više povjerenstava, odbora, radnih grupa i sl.

U sklopu priprema za primjenu Pravilnika KAM u NSK radit će se na izradbi aplikacijskih profila (uputa) za opis i identifikaciju publikacija, arhivskih fondova (ostavština) i agenata. Pratit će se razvoj formata MARC 21 i utvrditi njegova primjena u knjižnično-informacijskom sustavu u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama i aktivnosti i očekivanim rezultatima 1.1.6 Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi i strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2 Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru.

Provodit će se razvojne aktivnosti povezane s Hrvatskim arhivom weba. U suradnji s Odjelom informacijske tehnologije radit će se na doradbi portala Hrvatskog arhiva weba. Istodobno, radit će se i na implementaciji novog alata za selektivno arhiviranje (Web Curator Tool, PyWb i SOLRWayback) u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2 Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru.

Započet će se s radom u sustavu za prihvata obveznog primjerka *online* građe (eOP) uspostavljena u sklopu platforme eKultura u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Planira se rad na prijevodu novog izdanja UDK tablica MRF13 radi održavanja potpune inačice UDK tablica na hrvatskom jeziku ([Hrvatski UDK Online](#)) i uspostava novog portala za Žanrovski sustav NSK u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 1. Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.6. Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi.

Sudjelovat će se u radu ISBD Review Group: ISBD for Manifestation Task Force u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, strateškim ciljem 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.3 Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici.

3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE

U skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti Hrvatske nacionalne bibliografije izrađuju se u tri niza: Hrvatska bibliografija knjiga – Niz A, Hrvatska bibliografija članaka – Niz B, Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene građe – Niz C te posebni niz za Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju i CIP – knjige u tisku.

Osim redovitih poslova obrade građe (knjiga i članaka) i pripreme zapisa za objavljivanje u bibliografskim nizovima, u sklopu razvojnih aktivnosti planira se objedinjavanje obrade CIP zapisa iz svih CIP ureda u Hrvatskoj zajedničkom platformom za prikupljanje podataka od izdavača. Također, planira se intenzivan rad i sudjelovanje u ekspertnih radnih skupina u projektu *e-Sveučilišta*, s posebnim naglaskom na pripremu prelaska sustava za objavu hrvatskih nacionalnih bibliografija u novo okruženje knjižnične platforme u oblaku. Razvojem Skupnog kataloga i uvođenjem kooperativnog modela bibliografske kontrole uspostaviti će se jedinstvena bibliografska baza koja će obuhvatiti cjelokupnu građu zbirke *Croatica*. Planira se intenzivirati izradbu preliminarnih zapisa za članke u Nizu B sustavom prikupljanja podataka za DOI koji je integriran s našim integriranim knjižničnim sustavom Aleph. Na Retrospektivnoj bibliografiji nastaviti će se rad na više projekata samostalno i suradnjom s drugim odjelima NSK. Ured za identifikatore nastaviti će rad na nekoliko značajnih programa radi unapređenja poslovanja s nakladnicima – od izradbe priručnika za nakladnike do novih komunikacijskih programskih rješenja.

3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija

Hrvatska bibliografija knjiga, Niz A

Obavljat će se redoviti poslovi izrade i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za priređivanje i objavljivanje tekuće nacionalne bibliografije knjiga pristiglih obveznim primjerkom te nabavom Inozemne *Croatice* i uvrštenih mjerilima NSK za uvrštavanje građe u tekuću nacionalnu bibliografiju knjiga. Planirano je redovito pristizanje građe u približno istom opsegu kao i prethodnih godina, no prema proširenim mjerilima za izbor građe, dio fonda *Croatice* sitnog tiska uvrstit će se u Hrvatsku nacionalnu bibliografiju Niz A te se očekuje povećanje broja obrađenih jedinica. Nastavit će se redovito objavljivanje bibliografije na mrežnim stranicama Hrvatske nacionalne bibliografije pomoću programa *Biblio Buki* u 12 brojeva godišnje i kumulativnom broju za prethodnu godinu. Nastavit će se rad na pripremi za objavljivanje specijalnih bibliografija prema predmetnom i sadržajnom mjerilu te drugim mjerilima.

U CIP uredu planira se nastavak redovite djelatnosti izradbe preliminarnih zapisa i redovito objavljivanje *CIP biltena* u mjesečnoj iteraciji. Očekuje se približno isti broj CIP zahtjeva kao i u 2024. godini, uz intenzivniju suradnju s nakladnicima. U sklopu *Programa koordinirane kontrole izrade CIP zapisa* predviđena je i pojačana, izravnija suradnja s CIP uredima unutar sveučilišnih knjižnica u Hrvatskoj.

Razvojni programi

U razvojnom dijelu planira se nastavak rada na uvođenju jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradu CIP zapisa i u ostala CIP središta.

U području razvojnih programa planira se funkcionalna uspostava nacionalne bibliografske baze *Croatica* i uvođenje jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradu CIP zapisa, što će zahtijevati znatan angažman Odjela informacijskih tehnologija tijekom godine.

Uspostavom nacionalne bibliografske baze *Croatica* ostvarit će se prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebni cilj 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta te treći strateški cilj – Suradnja u razvoju i inovacijama, poseban cilj 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi.

Uvođenjem jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradu CIP zapisa ostvarit će se drugi strateški cilj *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, poseban cilj 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi te treći strateški cilj – Suradnja u razvoju i inovacijama, poseban cilj 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Hrvatska bibliografija članaka, Niz B

Obavljat će se redoviti poslovi deskriptivne i sadržajne obrade članaka te normiranje autora i redakcije zapisa kao preduvjeta za izradbu bibliografije. Bibliografija uključuje znanstvene, stručne, književne i ostale vrijedne priloge iz 755 časopisa i ostalih serijskih publikacija – tiskanih (619) i elektroničkih (136) naslova dostupnih u Hrvatskom arhivu weba objavljenih u Republici Hrvatskoj, koje NSK dobavlja obveznim primjerkom te su dio općeg fonda *Croatica*.

Nastavit će se povezivanje bibliografskih zapisa i cjelovitih tekstova dostupnih na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, odnosno na mrežnim stranicama časopisa s otvorenim pristupom objavljenih na domeni .hr.

Nastavit će se poslovi redakcije/nadopune starijih zapisa radi semantičke kontrole i terminološkog ujednačivanja ključnih riječi. Planira se objava bibliografskih svezaka na mreži, i to u iteraciji od jednog sveska mjesečno kako bi se završila obrada i objavljivanje svezaka za građu iz 2021. godine. Planira se usporedno izdavanje i tekućih svezaka za 2023. i 2024. godinu koji će sadržavati zapise i za elektroničku i za tiskanu inačicu članaka.

Razvojni programi

U planu razvojnih aktivnosti za 2025. godinu predviđa se intenziviranje korištenja podataka prikupljenih sustavom DOI-HR pri obradi članaka, njihova interpretacija i inkorporacija u zapise Niza B te će se razviti sustav pretvaranja prikupljenih podataka iz obrasca DOI-HR u zapise MARC21 kako bi se značajnije poboljšao i unaprijedio sustav, što će zahtijevati i doprinos Odjela informacijskih tehnologija.

Te aktivnosti usmjerene su provedbi drugog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, poseban cilj 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi te trećeg strateškog cilja – Suradnja u razvoju i inovacijama, poseban cilj 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika i 3.3.3. Povećana međunarodna vidljivost hrvatske znanstvene produkcije.

3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija

Temeljne djelatnosti Retrospektivne nacionalne bibliografije uključuju prikupljanje i istraživanje građe, njezinu bibliografsku i katalošku obradu te objavljivanje opće hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga za razdoblje od 1835. do 1940. kao i do 1990. godine.

Obavljat će se redoviti poslovi istraživačkog, bibliografskog, terenskog i stručnog prikupljanja građe, istraživanja građe, istraživanja kataloga i drugih bibliografskih izvora, izradbe,

dopune/izmjene i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za izradbu i objavljivanje opće *Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: 1835. – 1940.*

U 2025. godini nastaviti će se rad na programu *Objavljivanje Građe za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju* u digitalnom obliku (25 knjiga) te objavljivanje *online Hrvatske retrospektivne bibliografije* u kronološkom rasporedu. Planira se prikupiti i obraditi novih 200 jedinica za dopune *Građi za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju*. Planira se, na temelju inventarnih knjiga fonda NSK, istražiti, prikupiti i obraditi jedinice građe *Croatice* objavljene u drugim saveznim republikama bivše Jugoslavije od 1945. do 1975. godine.

Nastavit će se unos zapisa i korekcija u *online Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju* radi uspostavljanja cjelovitosti bibliografskih zapisa i njihove evidencije kao dijela nacionalnog fonda *Croatice*. Također, nastaviti će se istraživanje, unos i korekcija zapisa radi izradbe i objavljivanja specijalnih tematskih mrežnih bibliografija *Croatice*.

Nastavit će se rad na posuvremenjivanju popisa Deziderata RNB 1835. – 1940. kao i unos deziderata bibliografske *Croatice*. Planira se izradba specijalne mrežne bibliografije hrvatske dječje knjige do 1945. godine, s predviđenim odabirom, obradom i unosom 1000 bibliografskih jedinica. Također, nastaviti će se istraživanje građe i dovršavanje specijalne mrežne bibliografije *Bibliografija hrvatskih putopisa i putopisa Hrvatskom*, koja će obuhvatiti građu od 1800. do 1940. godine. Planira se daljnja suradnja s Digitalnom knjižnicom na projektu *Mreža virtualnih izložbi*.

Opisane aktivnosti povezane su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe*, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim cilj 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka, programska aktivnost 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta te trećim strateškim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj, programska aktivnost 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi.

Nastavit će se analiza stanja u bibliografskoj bazi NSK, stručnom, abecednom i matičnom katalogu NSK, dostupnim pojedinačnim listićnim i ostalim katalogima NSK te njezinim inventarnim knjigama. Nastavit će se istraživanja neobrađene građe *Croatice* na mjestu njezina fizičkog smještaja i ostalim izvorima knjižnične građe radi povlačenja građe na obradu. Težište rada u 2025. godini bit će usmjereno na obradu građe *Croatice* u fondu NSK koja je trenutačno neobrađena, nekatalogizirana i nezastupljena u matičnom katalogu, odnosno knjižničnoj bazi podataka NSK. Primarno će se obrađivati građa iz zbirke *Poklon Ivšić, Poklon Frangeš i Poklon Kombol* kao i iz donacije bivše Trgovačke komore. Planira se daljnje istraživanje i dovršetak rada na zatvaranju cjeline posebne zbirke *De Franceschi* u fondu NSK.

Planira se izraditi 5000 bibliografskih zapisa te 1000 novih i 200 dopunjenih autorskih zapisa, a nastavlja se i s unosom zapisa bibliografskih deziderata *Croatice*.

Opisane aktivnosti povezane su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe*, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, programska aktivnost 1.3.1. Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe te trećim strateškim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj, programska aktivnost 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi.

3.4.3. Identifikatori

Temeljna je zadaća ureda za identifikatore učlanjivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija i druge neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISSN, ISBN, ISMN i DOI. U uredima se daju upute, savjeti i stručna pomoć nakladnicima u skladu s pravilima sustava.

U uredima za identifikatore obavljat će se redoviti poslovi, uključujući dodjelu identifikatora, izradbu i posuvremenjivanje metapodataka povezanih s identifikatorima kao i održavanje i posuvremenjivanje nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika. Također, provodit će se bibliografski nadzor, odnosno praćenje pravilnog navođenja dodijeljenih identifikatora, te edukacija i pružanje potpore nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka i primjeni identifikatora.

Razvojni programi

U sklopu razvojnih programa radit će se na daljnjem razvoju rada ureda te nastaviti s praćenjem razvoja i mogućnosti primjene identifikatora. U suradnji s drugim odjelima članovima tima radit će se na izradbi cjelovita plana digitalizacije poslovanja s nakladnicima prema područjima poslovanja.

Opisane aktivnosti povezane su s trećim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

3.5. ODJEL POSEBNE ZBIRKE

Odjel posebne zbirke sastoji se od četiriju posebnih zbirki knjižnične građe, i to Zbirke rukopisa i starih knjiga, Grafičke zbirke, Zbirke zemljovida i atlasa te Zbirke muzikalija i audiomaterijala. Svaka od zbirki zasebna je cjelina te sadrži vrijednu i rijetku baštinsku građu koja zahtijeva posebne uvjete zaštite, pohrane i uporabe građe kao i dodatna znanja u obradi i predstavljanju građe javnosti. U zbirkama se odvijaju redoviti procesi nabave, formalne i sadržajne obrade, pohrane, zaštite i digitalizacije građe te rad s korisnicima.

3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Nabavom građe nastavit će se izgrađivati nacionalna zbirka *Croatica* kupnjom prvog primjerka. Također, zbirka će se upotpunjavati kupnjom drugog i svakog sljedećeg primjerka knjižne građe koju već posjeduje. Rukopisna i knjižna građa u 2025. godini nabavljat će se kupnjom i darom, ovisno o financijskim mogućnostima NSK. Nastojat će se zadržati prošlogodišnji standard nabave te osigurati četiri jedinice građe, s posebnom pozornošću na ravnomjernu zastupljenost rukopisa i tiskanih knjiga.

Obrada

Tijekom 2025. godine nastavit će se obrada građe, uključujući novonabavljenu i postojeću građu, koja je prethodnih desetljeća povučena iz Zatvorenog spremišta u Zbirku rukopisa i starih knjiga. Redigirat će se postojeći bibliografski zapisi te izrađivati novi, uključujući normativne zapise i zapise o posjedovanju. Nastavit će se međunarodna razmjena bibliografskih zapisa i primjena novostečenih iskustava u praksi. Provodit će se obrada Starog arhiva NSK, koji obuhvaća poslovnu dokumentaciju NSK iz razdoblja od 1776. do 1960. godine, kao i sređivanje ostavština.

Digitalizacija i zaštita

Zaštita građe nastavit će se brigom o mikroklimatskim uvjetima u kojima se građa čuva, s posebnim naglaskom na osjetljive i oštećene primjerke. U suradnji s Odjelom zaštite i pohrane provodit će se zaštitna snimanja odabranih primjeraka rukopisne građe te, prema potrebi, čišćenje i restauracija posebno oštećenih primjeraka. Dosadašnje zaštitno snimanje rukopisnih primjeraka na mikrofilm planira se umnogome zamijeniti digitaliziranjem. Umjesto dosadašnjeg sukcesivnog snimanja rukopisne građe prema redosljedu rukopisnih signatura, zaštitna snimanja provodit će se ponajprije za rukopisne primjerke odabrane prema mjerilu učestalog korištenja ili fizičkog stanja. Digitalizacija rukopisne i knjižne građe nastavit će se radi njezine zaštite i veće dostupnosti. Rad na virtualnim izložbama također će biti dio djelatnosti Zbirke rukopisa i starih knjiga u 2025. godini. Dovršit će se i objaviti izložbe koje su trenutačno u pripremi, a izradit će se i nove. Nastavit će se raditi na obradi preslika već digitalizirane građe, nastojeći zadržati broj obrađenih preslika iz 2024. godine i broj unesenih metapodataka. Aktivnosti digitalizacije i zaštite provodit će se u skladu sa strateškim ciljem 1.2 Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe.

Informacijsko-referalna djelatnost

Informacijsko-referalna djelatnost u Zbirci rukopisa i starih knjiga provodit će se samostalno i u suradnji s Informacijskim centrom. Pomoć korisnicima pružat će se uživo, telefonski i e-

porukama, a predviđena je i komunikacija sa sveučilišnim nastavnicima, studentima te akademskim građanima zainteresiranim za građu i njezino istraživanje. Uz to, planira se i komunikacija s drugim korisnicima koji NSK posjećuju jedino tijekom Dana otvorenih vrata. Informacijsko-referalna djelatnost provodit će se u skladu sa strateškim ciljem 1.4 Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

Razvojni programi

Razvojne aktivnosti planirat će se u skladu s ostvarivanjem prvog i trećeg strateškog cilja u *Strategiji razvoja NSK*. Prvi strateški cilj – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika – obuhvaća nastojanja usmjerena na razvoj strateškog cilja 1.1 Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka te strateškog cilja 1.3 Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe. Unutar trećeg strateškog cilja – Suradnja u razvoju i inovacijama – razvijat će se posebni cilj 3.2 Poticanje razvoja suradnje u baštinskom sektoru i poseban cilj 3.3 Poticanje razvoja partnerstva na razini Europske unije i globalno. Planira se provedba aktivnosti 3.3.1, koja uključuje proaktivnu ulogu u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici. Opisani ciljevi ostvarivat će se kvalitetnom međuodjelnom i međuodsječnom suradnjom te suradnjom s akademskom zajednicom i udrugama građana.

3.5.2. Grafička zbirka

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Planira se suradnja s umjetnicima, antikvarijatima i pojedincima u nabavi građe prema utvrđenim mjerilima vrijednosti i zastupljenosti u fondu. Kupnja će ovisiti o raspoloživim financijskim sredstvima. Građa će se nabavljati i obveznim primjerkom, uključujući plakate, razglednice i grafičke mape u sklopu zbirke *Croatica*. Razmatrat će se i procjenjivati darovi ponuđeni Zbirci. Procjenjuje se da će se u planiranoj godini zadržati broj pristiglih primjeraka jedinica građe na razini prethodnih godina. U suradnji s Odjelom nabava i izgradnja zbirke sudjelovat će se u prijedlogu nabave publikacija koje su potrebne za rad u zbirka.

Obrada

Nastavit će se inventarizacija i obrada novonabavljene te strojna inventarizacija starije građe iz spremišta Zbirke. Nastavit će se sustavna obrada i objava digitalnih preslika građe u sustavu Digitalne knjižnice. Radit će se na izradbi novih zapisa u normativnoj bazi imena.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se odabir i priprema građe za čišćenje, restauraciju te opremanje zaštitnim paspartuima i mapama. Planira se daljnji odabir i priprema građe kao i izradba popisa za digitalizaciju vizualne građe (crteža, grafika, plakata, razglednica, grafičkih mapa i staklenih negativa) prema utvrđenim mjerilima. Sve aktivnosti zaštite provodit će se u suradnji s Odjelom zaštita i pohrana.

Informacijsko-referalna djelatnost

Nastavit će se pružanje stručnih informacija i ostalih usluga korisnicima te davanje građe na korištenje prema Pravilniku. U čitaonici će se primati organizirane skupine korisnika. Očekuje se zadržavanje broja korisnika. Zbirka će predstavljati svoj fond na portalu NSK i u Digitalnoj

knjižnici. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Planiraju se predstavljanja novonabavljene građe. Predviđeno je sudjelovanje na stručnim skupovima, poput *Arhivi, knjižnice, muzeji i D-festa*, kao i na kongresima koje organiziraju Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Institut za povijest umjetnosti te Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske.

Razvojni programi

Planirane aktivnosti Grafičke zbirke u skladu su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga* svim skupinama korisnika, posebnog strateškog cilja 1.2 Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe u sklopu programske aktivnosti 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Planira se rad na razvoju digitalnih usluga portala Grafičke zbirke. Sudjelovat će se u radu Radne skupine za posebne programske aktivnosti u novouređenom prostoru NSK kao dio strateškog cilja 2. Osnaživanje kapaciteta knjižnice uz programsku aktivnost 2.3.2. Novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju.

3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

Nabava

Nastavit će se redoviti nadzor dostave obveznog primjerka glazbene građe *Croatica* na svim medijima te vođenje evidencije nakladnika zvučne glazbene građe. Očekuje se zadržavanje broja jedinica glazbene građe pristiglih obveznim primjerkom te manji broj prinove pristigle darom i zamjenom. Redovito će se razmatrati ponude za nabavu vrijedne glazbene građe *Croatica*, osobito rukopisne.

Obrada

Nastavit će se redovita obrada svih vrsta glazbene građe u knjižničnom sustavu, uključujući poslove signiranja, inventarizacije i kataložno-sadržajne obrade. Planiran je nastavak retroinventarizacije glazbene građe. U sklopu sustava za upravljanje digitalnim sadržajima nastavit će se obrada i objava digitalne i digitalizirane glazbene građe. Izrađivat će se i uređivati zapisi, metapodatci i koncepti povezani s glazbenom građom. Svi zapisi nastavit će se povezivati s onima u knjižnično-informacijskom sustavu. Očekuje se zadržavanje broja obrađenih jedinica na razini prethodne godine.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se redoviti odabir i priprema građe za zaštitna snimanja te konzervatorsko-restauratorske zahvate. Očekuje se da će broj jedinica namijenjenih zaštiti ostati na razini prethodne godine, uz blago smanjenje broja mikrofilmskih snimaka i povećanje broja digitalnih preslika. Nastavit će se sustavno opremanje građe beskiselinskim ovitcima te spremišnim i trezorskim mapama. Planiran je nastavak sustavne zaštite zvučne glazbene građe (migracija) te odabir notnih tiskovina i rukopisa za digitalizaciju i zaštitna snimanja. Zbirka će biti uključena u proces trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Nastavit će se pružanje stručnih informacija i ostalih usluga svim korisnicima te davanje građe na korištenje. Građa Zbirke predstavljat će se putem mrežnih stranica i portala Digitalna glazbena građa u sklopu Digitalnih zbirki NSK te putem virtualnih izložbi. Očekuje se zadržavanje broja fizičkih korisnika na razini prethodne godine, uz povećanje broja korisnika s udaljenim pristupom. Planiran je nastavak stručne suradnje sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Za 2025. godinu predviđene su projektne aktivnosti u prostoru CroAtriuma u povodu obilježavanja obljetnice rođenja skladatelja Miroslava Miletića. Planiran je i nastavak suradnje u organizaciji Međunarodnog festivala harfe.

Razvojni programi

U planu je nastavak omogućivanja dostupnosti digitalnih inačica notne građe te izradba i objava virtualne izložbe glazbene građe iz fonda Zbirke. Aktivnosti su u skladu s ostvarivanjem prvog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnog strateškog cilja 1.2 Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe u sklopu programske aktivnosti 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Navedene aktivnosti odnose se na programske aktivnosti izradbe virtualnih izložbi i projekata digitalizacije kao i na razvojne projekte digitalnog objedinjavanja.

3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa

Redoviti programi provodit će se aktivnostima nabave, obrade, odabira i pripreme građe za digitalizaciju i zaštitu te informacijsko-referalne djelatnosti.

Nabava

Očekuje se zadržavanje ukupnog broja pristiglih primjeraka kartografske građe. Nastavit će se prema zakonskoj obvezi s prikupljanjem obveznoga primjerka. U suradnji s izdavačima planira se prikupljanje digitalne kartografske građe. Suradivat će se s ponuditeljima stare i vrijedne kartografske građe na otkup. Kupnja će ovisiti o kvaliteti ponude i raspoloživim financijskim sredstvima. Razmatrat će se i procjenjivati građa ponuđena na dar i zamjenu te odlučivati o njezinu prihvatu u fond Zbirke.

Obrada

Nastavit će se redovita inventarizacija i deskriptivno-sadržajna kataložna obrada cjelokupne novonabavljene kartografske građe. Obradivat će se novonabavljena digitalna kartografska građa. Kao i dosad, nastavit će se s retroinventarizacijom građe i revizijom postojećih bibliografskih zapisa. Također, radit će se na reviziji postojećih i izradbi novih zapisa u normativnoj bazi geografskih predmetnih oznaka, imena i odrednica za žanr/oblik. U sustavu Digitalne knjižnice nastavit će se unos koji uključuje izradbu zapisa, uređivanje metapodataka, pripremu, obradu i povezivanje slikovnih datoteka kao i uređivanje imena mjesta i osoba.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se s odabirom i pripremom te izradbom popisa za digitalizaciju kartografske građe prema prioritetima. Nastavit će se priprema građe za restauraciju, opremanje, čišćenje i digitalizaciju starije kartografske građe. Zbirka će se uključiti u proces trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge mrežnim i fizičkim korisnicima te omogućiti korištenje građe prema zahtjevima. Očekuje se nastavak trenda povećanja broja udaljenih i mrežnih korisnika. Zbirka će se predstavljati putem mrežnih stranica NSK i Digitalne knjižnice. Planirana je izradba virtualne izložbe građe iz fonda Zbirke u povodu 80. obljetnice njezina utemeljenja kao i suradnja na pripremi drugih izložbi. U sklopu programa *Susreti s baštinom u CroAtriumu* planira se organizacija predavanja o temi povijesti kartografije. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

Razvojni programi

Razvojne aktivnosti planiraju se u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*. Posebno se ističe planiranje druge faze projekta prostornog pozicioniranja georeferencirane starije kartografske građe u suvremeni kontekst radi razvoja digitalnih usluga portala Digitalna kartografska građa, što je u skladu s posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe u sklopu programske aktivnosti 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Navedeno je povezano s programskim aktivnostima izradbe projekata digitalizacije i razvojnih projekata digitalnog objedinjavanja.

3.6. ODJEL ZAŠTITA I POHRANA

U Odjelu se obavlja planiranje, organiziranje i pružanje sustavne zaštite knjižnične građe za područja pohrane, zaštite, konzervacije i restauracije građe. Odjel sadrži četiri temeljna procesa: Konzervacija i restauracija, Zaštitna snimanja i izrada preslika, Pohrana knjižnične građe i Opremanje i uvez građe.

3.6.1. Zaštita knjižnične građe

Redoviti programi

Tijekom 2025. godine nastavit će se s preventivnim i kurativnim konzerviranjem, restauriranjem vlastite građe kao i građe baštinskih zbirki izvan NSK. Nastavit će se i proces opremanja, doradbe ili zamjene postojeće zaštitne opreme za građu radi poboljšanja sigurnosti pohrane. Redovito će se provoditi pregled i čišćenje sve građe koja ide na mikrofilmiranje i digitalizaciju kao i za potrebe izlaganja/snimanja unutar i izvan NSK. Nastavit će se s provođenjem mjera preventivne zaštite, osobito praćenjem mikroklimatskih uvjeta u zbirdama i spremištima te provedbom mjera dezinfekcije i dezinfekcije. Konzervatori restauratori u savjetodavnom svojstvu sudjelovat će u pregledu novopribavljene građe, pripremi građe za transport, razmještanju i pohrani u NSK kao i u drugim knjižnicama ili spremištima.

Nastavit će se proces zaštitnih snimanja i izradba preslika koji uključuje mikrofilmiranje, digitalizaciju, fotografiranje faza konzervatorsko-restauratorskih radova, reportažna snimanja i sl. S izvornika će se i dalje radi dostupnosti i trajne pohrane skenirati građa posebnih zbirki kao i građa sa Zatvorenog spremišta. Mikrofilmiranje starih hrvatskih novina i poslovi digitalizacije usklađivat će se s mogućim projektima digitalizacije s mikrofilma u sklopu projekata koje odobri Ministarstvo kulture i medija. Nastavit će se provedba pohrane digitalnih arhivskih matrica u nacionalni Središnji sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Planira se nastavak zaštitnih snimanja zbirke *Kušević* iz Zbirke rukopisa i starih knjiga. Nastavlja se i projekt *Pisati slobodno – tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj* kao i zaštitna snimanja rukopisne građe prema prioritetima iz iste Zbirke. Proces mikrofilmiranja ostavština iz Zbirke muzikalija i audiomaterijala nastavit će se, ali u smanjenom opsegu, uz istodobno povećanje udjela digitalizacije. U suradnji s djelatnicima Grafičke zbirke započet će proces skeniranja staklenih negativa i opremanje grafika velikih formata. Djelatnici Odjela Zaštita i pohrana nastavit će sudjelovati u aktivnostima pripreme za trajnu pohranu te zaštitnih snimanja na arhivskom gradivu NSK (razdoblje od 1776. do 1960. godine) koje je pohranjeno u trezoru, u Zbirci rukopisa i starih knjiga. Zapocet će se proces konzervatorsko-restauratorskih radova i opremanja na Prigodnicama koje se nalaze u Zatvorenom spremištu. Navedene su aktivnosti u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te njegovim aktivnostima i rezultatima 1.2.4. Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima.*

3.6.2. Pohrana knjižnične građe

U sklopu redovitih programa pohrane građe obavljat će se sljedeći poslovi: smještaj prinovljene građe na police, prihvata i smještaj Rektoratske zbirke doktorskih disertacija koja nije dio fonda NSK, izradba naljepnica sa signaturama, rješavanje korisničkih prispjelih zahtjeva za korištenje građom, zaduživanje građe za proces rekatalogizacije, izradba skraćenih bibliografskih zapisa,

reinventarizacija građe, izradba reinventariziranih zapisa o primjerku za stariju građu te pregled i izdvajanje građe koja još nije obrađena. Planira se nastavak revizije najstarijeg dijela fonda i upisivanje podataka dobivenih revizijom u računalnu bazu. Planira se provođenje preventivne zaštite na građi koja je smještena u Zatvorenom spremištu. Nastavit će se s pregledom stanja arhivskog fonda i zamjenom dotrajalih mapa časopisa.

Razvojni programi

Tijekom 2025. godine razvojne aktivnosti bit će usmjerene prema ciljevima *Strategije razvoja NSK*. Nabavom novog skenera, osim poboljšane kvalitete i brzine skeniranja, omogućit će se i skeniranje građe koja se ne može otvoriti pod kutom od 180°. Prenamjenom otpisanih uređaja planira se proširenje mogućnosti snimanja u prolaznom svjetlu (vodenih znakova) i nevidljivom dijelu spektra (UV i IC). Također, predviđa se instalacija rasvjete određene valne duljine u spektru IC, ugradnja monitora za bolju procjenu uspješnosti fotografiranja u studijskim uvjetima i zamjena prolaznog svjetla žarulja sa žarnom niti LED rasvjetom. Nastavit će se razvoj sustava za upravljanje podacima i fotodokumentacijom Odjela, pod nazivom *Konzervacija i restauracija NSK (K-R-NSK)*, radi optimizacije modula koji se odnosi na opremanje i uvez građe. Aktivnosti su u skladu s drugim strateškim ciljem – Osnježavanje kapaciteta knjižnice, posebnim ciljem 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima te njegovim aktivnostima i rezultatima 2.4.3. Unaprjeđena otpornost informacijskih sustava i zaštita građe i podataka. Radit će se na izradbi snimke stanja organizacije i raspoloživosti spremišnog prostora.

Pripremljeno je šest programa konzervatorsko-restauratorskih radova za vanjske imatelje, i to na knjižničnoj građi iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru, Franjevačkog samostana sv. Bernardina Sijenskog u Kamporu, Knjižnice HAZU u Zagrebu, Knjižnice „Juraj Habdelić“ u Zagrebu i Metropolitanske knjižnice. Također su pripremljeni programi preventivne zaštite za Zbirku starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU i Knjižnici „Juraj Habdelić“ u Zagrebu. Navedeni programi provodit će se u skladu s financijskom potporom Ministarstva kulture i medija. Djelatnici Odjela sudjelovat će u radovima sustavne zaštite i pohrane građe koja je dio ostavštine Vere Horvat Pintarić, preuzete 2024. godine. Planira se i daljnje usavršavanje djelatnika putem seminara, praktičnih edukacija, stručnih i znanstvenih skupova te simpozija.

Na natječaj Ministarstva kulture i medija prijavljena je završna faza programa *Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije-završna faza*. U skladu s Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe NSK u kriznim uvjetima, planira se nastavak aktivnosti koje se odnose na prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebni cilj 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te aktivnosti i očekivane rezultate 1.2.4. Unaprjeđena zaštita građe u kriznim uvjetima. Aktivnosti će uključivati provedbu edukacija s temom spremnosti, upoznatosti, odnosno (su)djelovanja djelatnika u zaštiti građe u kriznim uvjetima.

3.7. ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE

U Odjelu Korisničke službe obavljat će se knjižnična djelatnost u obliku organizacije i pružanja javnosti informacijskih, obrazovnih, znanstvenih i kulturnih usluga, utemeljujući ih na sustavnom odabiru građe za potrebe akademske i znanstvene zajednice, osobito za Sveučilište u Zagrebu, te građe drugih zbirki u slobodnom pristupu u NSK, organiziranju posudbe i davanju građe na korištenje te omogućivanju slobodnog pristupa informacijama.

U Odjelu će se odvijati dva radna procesa: Informacijski centar (informacijsko-referentne usluge i međuknjižnična posudba) te Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije). Također će se provoditi aktivnosti licenciranja i osiguravanja pristupa e-izvorima, razvoj usluga otvorene znanosti i bibliometrijska djelatnost.

Redoviti programi

U 2025. godini nastaviti će se provedba redovnih aktivnosti: organizacija i provedba jednostavnih i složenih informacijsko-referentnih i edukacijskih usluga, pružanje potpore znanstveno-nastavnom procesu za cjelokupnu akademsku i znanstvenu zajednicu, s posebnim naglaskom na potrebe Sveučilišta u Zagrebu u ulozi središnje knjižnice Sveučilišta. Planira se daljnja izgradnja Sveučilišne zbirke, Zbirke disertacija i magistarskih radova, Zbirke službenih publikacija, Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu i uspostava Stalne izložbe donacija pisane svjetske baštine. Također će se nastaviti davanje građe na korištenje i posudbu. Odjel će, kao središnje mjesto upravljanja i potpore korisnicima, nastaviti raditi na poboljšanju korisničkog iskustva u bliskoj suradnji s drugim odjelima i odsjecima. Aktivnosti uključuju unaprjeđenje procesa upisa i ulaska u NSK, modernizaciju informatičke infrastrukture, prilagodbu komunikacije određenim korisničkim skupinama, digitalizaciju kartičnog kataloga i druge slične projekte.

U skladu s ciljevima Strategije razvoja NSK, misao je vodilja provedbe navedenih aktivnosti:

- a) omogućivanje slobodnog pristupa informacijama ostvaruje se poticanjem slobodnog i otvorenog pristupa informacijama i informacijskim izvorima. To se konkretno očituje unaprijeđenom izgradnjom Sveučilišne zbirke, sudjelovanjem u izgradnji i upravljanju repozitorijima ocjenskih radova, organizacijom i pružanjem usluga međuknjižnične posudbe i digitalne dostave dokumenata drugim sličnim aktivnostima. Sve navedeno u skladu sa strateškim ciljevima 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka, 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe i 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru
- b) kvalitetna suradnja ostvaruje se sudjelovanjem djelatnika Odjela u suradničkim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, unutar i izvan NSK. To uključuje suradnju s visokoškolskim knjižnicama na izgradnji Sveučilišne zbirke, promicanje digitalne transformacije i zelene tranzicije u međunarodnim projektima, pripremu tematskih izložbi i drugih manifestacija, izradbu bibliografija, aktivnosti predstavljanja građe i usluga NSK te druge slične projekte. Sve navedeno u skladu je sa strateškim ciljevima: 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno
- c) osnaživanje stručnih kapaciteta radi poboljšanja knjižničnih usluga provodit će se neprekidnim obrazovanjem i stalnim stručnim usavršavanjem u različitim, ali relevantnim područjima, poput zelene tranzicije, digitalne transformacije, otvorene znanosti, umjetne inteligencije te vještina poučavanja i komuniciranja. Djelatnici će sudjelovati i izlagati na hrvatskim i međunarodnim skupovima, uključujući godišnju i zimsku konferenciju *LIBER 2025.*, Open Access Conference, Dane specijalnih i visokoškolskih knjižnica, stručni skup

Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki, konferencije MICC, DEI 2025., D-fest, PubMet, THECUC, Sistemsko knjižničarstvo 2025., godišnji sastanak Europskog dokumentacijskog centra (EDC), seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, Zeleni festival, kongres IFLA WLIC, konferenciju EBLIDA/NAPLE, mobilnost unutar projekta Erasmus+ i druge aktivnosti. Također, planira se posjet korisničkom odjelu NUK-a. Aktivnosti će uključivati i objavljivanje stručnih publikacija te će se provoditi u skladu sa strateškim ciljevima: 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, 2.2. Provesti digitalnu transformaciju, 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno.

U suradnji s Odsjekom marketing i komunikacije te drugim odjelima, planira se, uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija, organizirati manifestacija *Tragom baštine* (igra potrage – *escape room* – na temu kulturne baštine koja se čuva u NSK). Predviđeno je provođenje aktivnosti građanske znanosti u sklopu Festivala znanosti, a prigodnom aktivnošću obilježiti će se i Tjedan otvorene znanosti. Aktivnosti EDC-a NSK i partnerska suradnja omogućit će obilježavanje Tjedna Europe i Europskog tjedna sporta, a planira se i nastavak rada na IFLA-inu projektu *AI Supercharged*.

U suradnji s drugim odjelima, planira se usustaviti usluga digitalizacije na zahtjev, a planira se i znatnija suradnja s Centrom za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice radi poboljšanja korisničkog iskustva s digitaliziranim materijalom

Tijekom 2025. godine očekuje se intenzivnije sudjelovanje u radu stručnih radnih skupina u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, s posebnim naglaskom na aktivnosti razvoja zajedničkih knjižničnih usluga, uspostavi novih radnih procesa prema modelu *digitalno kao zadano* (*digital by default*) te implementaciji funkcionalnosti *discovery* servisa, koji osigurava objedinjeni pristup tiskanim, digitalnim i elektroničkim izvorima.

3.7.1. Informacijski centar

U Informacijskom centru, uz redovite aktivnosti pružanja informacijskih usluga korisnicima, izgradnje zbirke referentne građe, vođenja posjeta i stručne suradnje s drugim odjelima Knjižnice, planira se nastavak znanstvenih i stručnih istraživanja rada knjižničara u informacijskoj službi s različitih gledišta (motivacija knjižničara za rad, odnosi knjižničara i korisnika, korisničke potrebe, primjena umjetne inteligencije u radu s korisnicima i sl.). Te aktivnosti dio su plana uspostave učinkovitog sustava za upravljanje korisnicima u Informacijskom centru.

U planu je povećanje funkcionalnosti pulta za upise u kontekstu rada knjižničara i veće pristupačnosti korisnicima s otežanim kretanjem, uključujući prilagodbu namještaja knjižničarima i omogućivanje pristupa korisnicima s invaliditetom.

Osim redovitih poslova, planira se nastavak digitalizacije kataložnih listića Kataloga periodike radi organizacije dodatnih digitalnih kataloga referentne građe, poput topografskog kataloga novinskog tiska Hrvatske i sličnih zbirki. Također, planira se opremanje cjelokupnog kartičnog kataloga unificiranim oznakama za kartične ladice, u skladu s njegovim planiranim statusom kulturnog dobra.

Predviđena je i analiza korištenja nove usluge međuknjižnične posudbe i digitalne dostave materijala RapidILL nakon prve godine implementacije.

3.7.2. Čitaonice i posebne zbirke građe

U Procesu čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije) nastaviti će se rad na kvalitetnom pružanju informacijsko-referalnih usluga te edukacija članovima i korisnicima (uživo i na daljinu), izgradnji zbirke u čitaonicama s otvorenim pristupom građi (opće-znanstveni fond Sveučilišne zbirke, Zbirka disertacija i magistarskih radova, Zbirka službenih publikacija i Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu) kao i aktivnostima Europskog dokumentacijskog centra NSK. Nastavit će se poslovi unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednoga kataloga (1976. – 1990.) u *online* katalog NSK. Potpora istraživačkim, znanstvenim i nastavnim procesima osigurat će se neprekidnim omogućivanjem dostupnosti tiskane i digitalne građe članovima i korisnicima te organizacijom i provođenjem tematskih edukacijskih radionica namijenjenih ponajprije akademskoj zajednici.

Raditi će se na poboljšanju korisničkog iskustva tako da se novim članovima, ponajprije studentima, individualiziranim pristupom olakša snalaženje u prostoru Knjižnice te pruže informacije relevantne za njihovo područje studija i rada. To uključuje pomoć pri pronalaženju građe određenog područja, usmjeravanje na konkretne usluge i izvore te organizaciju edukacija.

U planu je reorganizacija građe prema znanstvenim područjima, uz nastavak rada na reorganizaciji smještaja zbirke radi bolje preglednosti i pristupačnosti, što uključuje razmještaj, označavanje polica i građe. Za knjige i časopise iz opće-znanstvenog fonda Sveučilišne zbirke izraditi će se početni popisi dotrajale, zastarjele ili oštećene građe za uklanjanje i revizijski otpis. U Čitaonici periodike planira se završetak revizije mikrofilmirane građe te izradba posuvremenjena popisa mikrofilmova.

Djelatnici Procesu sudjelovat će u projektu digitalizacije hrvatskih dnevnih novina od 1990. do 1995. godine.

U Zbirci disertacija i magistarskih radova očekuje se porast fonda za 900 novih naslova. Planira se započeti s pripremanjem za izradbu i objavu bibliografije doktorskih disertacija Sveučilišta u Zagrebu od 1990. do 2000. godine, što uključuje prikupljanje i obradu podataka te suradnju s Rektoratom Sveučilišta u Zagrebu i dr.). Nastavit će se rad na zaštiti i trajnoj pohrani digitalne građe na prijenosnim medijima.

U Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu nastaviti će se izgradnja fonda, izlaganje prinova *Zbirke Oluja* te osiguravanje pristupa digitaliziranim člancima okupljenim u bibliografiji *Rat u Hrvatskoj* (dodavanje novih datoteka, uređivanje matapodatkovnih zapisa u sustav Digitalne zbirke NSK i sl.). Tijekom godine obilježiti će se 30. obljetnica vojno-redarstvene akcije *Oluja* kao jedno od događanja u sklopu projekta *Susreti s baštinom* u prostoru CroAtriuma.

U Zbirci službenih publikacija nastaviti će se izradba smjernica za upravljanje građom. Planira se suradnja sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva u vezi s obveznim primjercima službenih publikacija Republike Hrvatske. Također, izraditi će se edukativni materijali o pretraživanju digitalnih izvora službenih informacija.

U radu Europskog dokumentacijskog centra NSK (EDC NSK) predviđene su aktivnosti uživo i *online* radi informiranja građana o Europskoj uniji i promicanja službenih dokumenata EU-a. Djelatnici Centra nastaviti će se educirati u skladu sa smjericama Europske komisije u Hrvatskoj. Također, planira se jačanje suradnje s ostalim europskim dokumentacijskim centrima u Hrvatskoj i unutar mreže EU-a.

Organizirat će se stručna vodstva za zainteresirane korisnike i širu javnost tijekom kojih će se predstaviti djelatnosti, fondovi i mogućnosti koje pružaju Zbirka službenih publikacija i Europski dokumentacijski centar NSK.

Na razini procesa planira se izradba internih procedura za pojedine radne procese. Posebna pozornost posvetit će se unaprjeđenju i razvoju kompetencija djelatnika putem edukacija, tečajeva i mentorstava.

3.7.3. Nabava e-izvora, razvoj usluga otvorene znanosti i bibliometrijska djelatnost

U Odjelu će se pružati usluge licenciranja i administracije e-izvora za akademsku i znanstvenu zajednicu na nacionalnoj razini. Planira se nastavak usmjerenja prema uslugama otvorenog pristupa i otvorene znanosti. Nastavit će se rad na tzv. transformativnim ugovorima, koji autorima omogućuju podmirenje troškova objave radova u otvorenom pristupu vaučerom (APC – Article Processing Charges). Također, sklapaju se ugovori koji uključuju klauzule o osiguravanju otvorenog pristupa objavljenim radovima. Također, sklapaju se ugovori koji uključuju klauzule o osiguravanju otvorenog pristupa objavljenim radovima. Također, nastavit će se osiguravanje probnih pristupa sadržajima komercijalnih izdavača, a planira se i unaprjeđenje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu dostupnog na e-adresi <https://baze.nsk.hr>.

Osim nabave, organizirat će se i edukacijske radionice za korištenje e-izvora i drugih analitičkih alata za stručnu zajednicu i za korisnike u organizaciji NSK, kao i edukacije (fizički i *online*) u suradnji s predstavnicima komercijalnih izdavača. Također, provodit će se i edukacije pripadnika hrvatske akademske i znanstvene zajednice o otvorenoj znanosti i otvorenom pristupu u svrhu potpore znanstvenom i istraživačkom radu.

Unutar Odjela djelovat će Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja s aktivnostima izdavanja bibliometrijskih potvrda, izrade bibliometrijskih analiza za naručitelje te edukacije djelatnika drugih knjižnica za korištenje Sustava. Također, nastavit će se s promocijom Sustava u knjižničarskoj zajednici.

Očekuje se da će 2025. godina biti tranzicijska godina do kraja koje će se treći proces uspostaviti i početi redovno poslovati.

Osim nabave, organizirat će se edukacijske radionice za korištenje e-izvorima i drugim analitičkim alatima za stručnu zajednicu i korisnike u organizaciji NSK, kao i edukacije u fizičkom i *online* obliku u suradnji s predstavnicima komercijalnih izdavača. Također, provodit će se edukacije pripadnika hrvatske akademske i znanstvene zajednice o otvorenoj znanosti i otvorenom pristupu kako bi se pružila potpora znanstvenom i istraživačkom radu.

U sklopu Odjela djelovat će Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja s aktivnostima izdavanja bibliometrijskih potvrda, izradbe bibliometrijskih analiza za naručitelje i edukacija djelatnika drugih knjižnica za korištenje Sustavom. Nastavit će se i promidžba Sustava u knjižničarskoj zajednici.

Očekuje se da će 2025. godina biti tranzicijska godina, do kraja koje će treći proces biti uspostavljen i započeti redovito poslovanje.

Razvojni programi

SciLab – *SciLab* je zamišljen kao središnje mjesto akademske zajednice za poticanje suradničkog rada i učenja uz potporu digitalnih tehnologija. Razvoj *SciLaba* odvijat će se u nekoliko faza, a u prvoj se fazi planira prenamjena tradicionalnog knjižničnog prostora NSK u novi suvremeni centar za učenje opremljen najsuvremenijom digitalnom tehnologijom. Uspostava i opremanje *SciLaba* dio su projektnih aktivnosti NSK u sklopu projekta *e-Sveučilište: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj*, a odnose se na uspostavu digitalno zrelih zona za samostalno i suradničko učenje. Aktivnost je u skladu s prvim strateškim ciljem – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

Sustav za upravljanje korisnicima u Informacijskom centru – tijekom 2024. godine započete su aktivnosti na objedinjavanju postojećih, ali nepovezanih podsustava praćenja aktivnosti korisnika i knjižničara u Informacijskom centru kao i na uvođenju novih podsustava prikupljanja i praćenja podataka. U 2025. godini planira se nastavak implementacije novih podsustava za prikupljanje podataka i uvođenje analitičkog procesa radi učinkovitijeg upravljanja korisničkim procesima u Informacijskom centru. Aktivnosti su u skladu s drugim strateškim ciljem – Osnaživanje kapaciteta knjižnice, odnosno posebnim ciljem 2.1 Unaprijediti organizacijski razvoj.

LibAr – u suradnji s drugim odjelima NSK i vanjskim suradnicima planira se početak projekta *LibAr*, koji će biti sufinanciran sredstvima Ministarstva kulture i medija. Svrha je ovog projekta prikupljanje i trajno očuvanje svjedočanstava znamenitih hrvatskih knjižničara uspostavom digitalnog arhiva usmene povijesti. Time će se osigurati pristup ključnim, dosad nezabilježenim podacima, bitnim za buduća istraživanja povijesti razvoja knjižničarske struke. Projekt je u skladu s prvim strateškim ciljem – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljevima 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, 1.2. Poboľšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe i 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe.

3.8. ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI

3.8.1. Odsjek tajništvo

Odsjek tajništvo tijekom 2025. godine obavljat će redovite aktivnosti u području općih i kadrovskih poslova, poslova pisarnice i pismohrane, pravnih poslova kao i poslova javne nabave i ekonomata.

U Tajništvu će se obavljati poslovi pravne potpore u vezi s potrebama ustrojbenih jedinica NSK tijekom ostvarenja različitih stručnih projekata i programa te obavljanja redovitih i izvanrednih zadaća. Pravna potpora obuhvaća potporu izradbi internih akata, praćenje, izvješćivanje i primjenu propisa koji su bitni za poslovanje NSK, pružanje informacija za potrebe inspekcijskih nadzora, suradnju s odvjetničkim uredom opunomoćenim za zastupanje NSK u sudskim postupcima te samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima; izradbu svih vrsta ugovora i sporazuma za potrebe NSK kao i pravne poslove u pružanju potpore Upravnom i Stručnom vijeću i ustrojbenim jedinicama NSK u obavljanju redovite djelatnosti kao i poboljšanju djelatnosti i razvoju NSK. Od važnih planiranih aktivnosti ističu se nastavak stručne potpore aktivnostima u sklopu projekta *e-Sveučilišta* i aktivnostima u nabavi pristupa e-izvorima. Osim toga, Odsjek će nastaviti s provedbom aktivnosti započelih donošenjem novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama. Nakon izmjena Statuta i Pravilnika o unutarnjem ustroju i ugovora zaposlenika slijedi uvođenje sustava vrednovanja rada zaposlenika prema postojećim propisima i onima koji se očekuju početkom 2025. godine, a u suradnji s drugim radnim jedinicama.

Ured za javnu nabavu, u suradnji s ostalim unutarnjim ustrojbenim jedinicama, obavljat će redovite aktivnosti iz svoje nadležnosti, a pripremat će prijedlog godišnjeg plana javne nabave, provoditi postupke javne nabave roba, radova i usluga za potrebe NSK, pratiti odvijanje postupaka nabave u skladu s planom nabave, voditi evidencije o postupcima nabave i zaključenih ugovora te pripremati, prema potrebi, promjene plana nabave tijekom godine. Ekonomat će obavljati poslove prijama robe u skladišta i njezine raspodjele te voditi evidenciju prijama i otpreme.

Kadrovska služba obavljat će redovite stručne poslove koji se odnose na statusna i radno-pravna pitanja radnika NSK, koordinirati poslove izbora kandidata u postupcima javnih natječaja, unositi podatke o radnicima NSK u sve relevantne registre i evidencije te obavljati i druge poslove. Osim toga, kadrovska služba sudjeluje kao administrativna potpora u provođenju stručnih ispita za zvanja u knjižničarskoj struci, a u skladu s valjanim propisima iz područja knjižničarstva.

Ured pisarnice i pismohrane obavljat će poslove prikupljanja, svrstavanja i pohranjivanja službene dokumentacije, poslove dostave i otpremanja pismena, poslove čuvanja, zaštite i, ovisno prema potrebi, izdvajanja arhivskoga gradiva.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta NSK*, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj te njegovim aktivnostima i rezultatima 2.1.1. Poboljšana organizacijska struktura.

3.8.2. Odsjek financijski i računovodstveni poslovi

Odsjek financijski i računovodstveni poslovi obavljat će aktivnosti vođenja financijsko-računovodstvenih poslova te izrade i analize planova NSK.

U nadležnosti Odsjeka odrađivat će se poslovi, i to:

- izradba godišnjeg Financijskog plana NSK
- praćenje i analiza provedbe Financijskog plana te predlaganje mjera i aktivnosti za provedbu plana ili njegovu korekciju u slučaju odstupanja od planskih veličina
- izradba računa za usluge pružene korisnicima
- obrada ulaznih računa i priprema za plaćanje
- obavljanje blagajničkog poslovanja
- izdavanje i obračun putnih naloga
- kontiranje i knjiženje ukupne knjigovodstvene dokumentacije u glavnoj i pomoćnim knjigama te prema uslugama i projektima NSK
- praćenje knjigovodstvenog stanja
- obračun i kontrola obračuna plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenika i vanjskih suradnika NSK
- organizacija obavljanja financijsko-računovodstvenih poslova
- praćenje zakonskih propisa iz područja računovodstva i financija
- sastavljanje financijskih i poreznih izvješća
- priprema financijskih izvješća i materijala za Upravu i Upravno vijeće NSK
- priprema i sastavljanje izvješća za potrebe nadležnih ministarstava.

Uz navedene poslovne aktivnosti, Odsjek će provoditi financijsko praćenje odobrenih projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije (*e-Sveučilište i Erasmus+*) kao i projekata odobrenih na temelju posebnih sporazuma s međunarodnim ustanovama. Osim projekata financiranih sredstvima međunarodnih ustanova, znatan financijski udio u projektnim aktivnostima predstavljaju odobreni projekti Ministarstva kulture i medija te Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, koji će se također biti odgovarajuće praćeni i o kojima će se redovito izvještavati.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta NSK*, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj te njegovim aktivnostima i rezultatima 2.1.4. Poboljšana komunikacija i međuodjelna suradnja.

3.8.3. Odsjek održavanje

Odsjek održavanje, uz angažman zaposlenog osoblja i vanjskih izvođača, obavljat će poslove redovitih i povremenih pregleda, servisiranja te ispitivanja tehničko-tehnološke opreme i instalacija u zgradi koji proizlaze iz zakonskih i drugih obveza.

Provodit će se kalkulacije potrebnih količina rezervnih dijelova i potrošnog materijala, pripremati tehničku dokumentaciju za postupke javne nabave i pokretati postupke. Poslovi će uključivati planiranje, organizaciju, izvođenje, koordinaciju i nadzor svih tehničkih radova radi održavanja funkcionalnosti svih sustava, dijelova i integriranih sklopova zgrade (strojarsko-tehnološki sustavi, sustavi tehničke zaštite, elektroinstalacije, građevinski i interijerski elementi zgrade i dr.).

Obavljat će se poslovi redovitog i povremenog čišćenja te održavanja higijensko-tehničkih uvjeta unutar i izvan zgrade kao i provođenje redovitih mjera dezinfekcije i deratizacije te, prema potrebi, dezinfekcije. Uz to, provodit će se interventni popravci i otklanjanje mogućih prekida u radu pojedinih tehničkih sustava u zgradi. Odsjek održavanje pružat će tehničku potporu Odsjeku marketing i komunikacije u vezi s razglasom i elektroinstalacijama za pojedina događanja kao i tehničku potporu djelatnicima NSK.

U sklopu investicijskog održavanja predviđa se pristup ostvarenju projektnih aktivnosti u skladu s općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, ovisno o odobrenim financijskim sredstvima.

U novouređenom lateralnom dijelu zgrade obavljat će se svi poslovi održavanja uvjeta za nesmetano obavljanje djelatnosti rada NSK radi njezina daljnjeg razvoja i pružanja tehničke potpore u vezi s korištenjem prostora za događanja.

Od većih radova planiranih za 2025. godinu, ovisno o dostupnim financijskim sredstvima, predviđena je zamjena dijela ili svih dizala u korpusnom dijelu NSK, pri čemu se dovršetak projektne dokumentacije očekuje do kraja 2024. godine. U planu je i rekonstrukcija sustava besprekidnog napajanja te zamjena dotrajalih akumulatorskih baterija. Također, izvodit će se radovi prema ostalim naručenim i isporučenim elaboratima, poput osiguravanja pristupačnosti zgrade NSK osobama s invaliditetom i sprječavanja prodora vode u prizemnim i nižim etažama. Planirano je i započinjanje fazne zamjene dotrajalih tekstilnih podnih obloga u korpusnom dijelu zgrade NSK.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta NSK*, posebnim ciljem 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom i zelenu tranziciju te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.3.1. Poboljšano upravljanje zgradom NSK.

3.8.4. Odsjek marketing i komunikacije

Odsjek marketing i komunikacije tijekom 2025. godine nastaviti će s organizacijom događanja u NSK i izvan nje, izložbenim aktivnostima, održavanjem i razvojem Portala i društvenih mreža NSK, odnosima s medijima, nakladničkom djelatnošću i distribucijom izdanja NSK, lekturom i prijevodima, grafičkom pripremom i tiskom te marketinškim aktivnostima i ciljanom promidžbom NSK, njezine građe, usluga i proizvoda kao i tema iz područja knjižničarstva, obrazovanja, kulture i znanosti.

U 2025. godini radit će se na implementaciji nove *Komunikacijske strategije NSK* i usklađivanju vizualnog identiteta NSK.

Nastavit će se i rad na nadogradnji mrežne stranice NSK novim funkcionalnostima, a u planu je i daljnja edukacija djelatnika u području komunikacije i digitalnog marketinga.

Odsjek će nastaviti neprekidno obavještavati ciljane javnosti o djelatnostima, uslugama, projektima i programima NSK te promicati građu putem službene mrežne stranice i profila na društvenim mrežama *Facebook*, *LinkedIn*, *X (Twitter)* i *Instagram* kao i putem kanala NSK na servisu *YouTube* te u javnim medijima.

Nastavit će se neprekidna i kvalitetna komunikacija s medijima, redovito obavještavanje o događanjima, aktivnostima, projektima i uslugama NSK, prikupljanje medijskih objava

(*pressclipping*), izradba analiza i godišnjeg izvješća medijskih objava te održavanje dobrih odnosa s novinarima.

U području nakladničke djelatnosti, Odsjek će koordinirati nakladničke i sunakladničke projekte NSK te raditi na poslovima produkcije izdanja, od tehničkog uredništva i grafičkog oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskare, formiranja cijene i distribucije izdanja – knjiga, časopisa *Glas@NSK*, kataloga izložbi, brošura, letaka i dr.

Tijekom 2025. godine Odsjek će koordinirati procese posudbe građe vanjskim korisnicima te obrade svih vrsta upita vanjskih ustanova, organizacija i pojedinaca, a sudjelovat će i u izradbi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata.

Djelatnici Odsjeka sudjelovat će u produkciji svih vrsta događanja u NSK i izvan nje te u programskim i organizacijskim odborima sljedećih vlastitih i suradničkih projekata, programa i manifestacija: projekt *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*, natječaj *Hrvatska lijepa knjiga*, manifestacije *Noć knjige*, *Obilježavanje Dana NSK*, *Knjižna booka*, *15. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj*, *Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, *Festival Miroslav Krleža* te projekt *CroAtrium*. Također, pružat će produkcijsku, komunikacijsku i savjetodavnu potporu u drugim programima, projektima i aktivnostima NSK.

Odsjek će izrađivati prijevode, provoditi korekturu i lekturu svih vrsta tekstova, uključujući obavijesti, vijesti, izvješća, planove i slične sadržaje.

Aktivnosti Odsjeka u 2025. godini bit će usmjerene ostvarivanju ciljeva *Strategije razvoja NSK*, i to prvim strateškim ciljem – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti; drugim strateškim ciljem – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.1.4. Poboljšana komunikacija i međuodjelna suradnja kao i trećim strateškim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljevima 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno.

3.8.5. Odsjek sigurnost

Redoviti poslovi Odsjeka obuhvaćaju brigu o sigurnosti građe, korisnika i zaposlenika, zaštitu na radu, zaštitu od požara te obrambene pripreme. Tijekom 2025. godine Odsjek će, prema potrebi, nastaviti obavljati poslove tjelesne i tehničke zaštite, zaštite od požara, zaštite na radu i obrane u korpusnom i lateralnom dijelu zgrade NSK, u suradnji s UPPS-om.

Odsjek će također, prema potrebi, pružati potporu tijekom događanja koja organiziraju ili u kojima sudjeluju državna tijela koja koriste lateralni ili korpusni dio zgrade NSK.

Početkom 2025. godine planirano je dovršenje *Prosudbe ugroženosti objekta NSK*, započete krajem 2024. godine.

Osnovni ciljevi u području zaštite od požara u 2025. godini obuhvaćat će provedbu mjera iz procjene ugroženosti od požara, izradbu revizije procjene ugroženosti i plana zaštite od požara, provođenje kontrole svih radnih mjesta povezanih s mjerama zaštite od požara u NSK te

redovito praćenje izmjena i dopuna propisa u vezi sa zaštitom od požara, posebno najavljenih izmjena Pravilnika o razvrstavanju građevina u kategorije ugroženosti od požara. Također, pratit će se fondovi EU-a radi moguće prijave za dobivanje financijskih sredstava radi unaprjeđenja sustava zaštite od požara i investicijskog održavanja.

U području zaštite od požara obavljat će se poslovi redovitog ispitivanja stabilnih sustava za zaštitu od požara te njihov neprekidni nadzor.

Na poslovima zaštite na radu očekuju se daljnja nastojanja na unapređenju i kvaliteti radnog mjesta radi sprječavanja ozljeda na radu. Planirane aktivnosti uključuju redovita osposobljavanja zaposlenika i ovlaštenika, održavanje sjednica Odbora za zaštitu na radu NSK i provedbu predviđenih ispitivanja.

Plan mjera zaštite na radu za 2025. godinu obuhvaća:

- osposobljavanje ovlaštenika, stručno osposobljavanje i edukaciju zaposlenika za provođenje vježbi evakuacije i spašavanja
- održavanje redovitih sjednica Odbora za zaštitu na radu NSK
- ispitivanje radne opreme
- praćenje i nadzor, uključujući procjenu zdravstvene sposobnosti i povremene preglede za poslove s posebnim uvjetima rada
- prijavu, praćenje i vođenje evidencije ozljeda na radu
- nabavu radne odjeće, obuće te osobnih zaštitnih sredstava i opreme na razini NSK
- provođenje vježbi evakuacije i spašavanja
- nabavu opreme za evakuaciju i spašavanje, uključujući raspoređivanje i ugradnju
- nabavu uredskih stolaca
- obavješćivanje o temama iz područja zaštite na radu
- provođenje dodatnih mjera zaštite na radu.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, posebnim ciljem 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima te aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.4.4. Osnaženi djelatnici i korisnici za postupanje u kriznim situacijama.

3.9. ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Odjel informacijske tehnologije ključan je i neizostavan sudionik u stvaranju brojnih idejnih rješenja i usluga koje NSK smještaju u okvire suvremenog informatičkog poslovanja. Primjena informatičkih tehnologija sudjelovanjem Odjela u provedbi i neprekidnom posuvremenjivanju redovitih programa te ostvarivanju budućih planova i programa i dalje neraskidivo povezana s temeljnim i svakodnevnim knjižničarskim poslovanjem.

U daljnjem planiranju potrebno je usmjeriti podjednaku pozornost na razvoj infrastrukture, koja često omogućuje ostvarenje planova, pružanje i organizaciju potpore za provedbu redovitih programa, aktivno sudjelovanje u razvojnim projektima te praćenje napretka sektora ICT radi sustavne primjene postojećih i novih standarda i tehnologija.

Zbog brzog razvoja informatičkog sektora i očekivane primjene suvremenih informacijskih tehnologija u svakodnevnom poslovanju NSK, nužno je osigurati stalno stručno usavršavanje informatičara, uključujući njihovo redovito osposobljavanje putem konferencija, certificiranja i daljnjeg obrazovanja. Dugoročno, to će omogućiti da NSK, zahvaljujući stručnim i kvalificiranim kadrovima u Odjelu informacijske tehnologije, smanji potrebu za angažiranjem vanjskih suradnika. Ulaganjem u profesionalni razvoj informatičara i planskim pristupom, NSK će sustavno razvijati svoje poslovanje i ostvarivati buduće planove.

U kontekstu sve složenijih kibernetičkih prijetnji i rastućih zahtjeva za zaštitu integriteta informacijskih sustava, Odjel informacijske tehnologije tijekom sljedeće godine usmjerit će posebnu pozornost na unaprjeđenje mjera kibernetičke i informacijske sigurnosti. Glavna svrha ovih aktivnosti bit će povećanje otpornosti IT infrastrukture na moguće sigurnosne incidente, uz optimizaciju procesa detekcije, prevencije i odgovora na prijetnje. Planira se razmatranje mogućnosti implementacije naprednih alata za sigurnosno praćenje i upravljanje događajima (sustava SIEM), koji omogućuju automatizirano otkrivanje anomalija i korelaciju podataka radi brže identifikacije potencijalnih napada. Uz to, razmotrit će se i uvođenje sustava za upravljanje identitetima i pristupima (IAM), čime bi se dodatno osnažila kontrola pristupa osjetljivim podacima i resursima. Među planiranim aktivnostima posebno mjesto zauzimaju alati za procjenu sigurnosnih ranjivosti, poput penetracijskih testiranja i simulacija napada. Ovim pristupom svrha je identificirati slabosti sustava i povećati njegovu spremnost na stvarne sigurnosne izazove. Osim tehničkih mjera, u planu je i organizacija specijaliziranih edukacija za zaposlenike, usmjerenih na podizanje svijesti o rizicima u području kibernetičke sigurnosti. Tako će se smanjiti izloženost informacijskih sustava sigurnosnim incidentima uzrokovanim ljudskim pogreškama. Sve navedene aktivnosti provodit će se u suradnji s relevantnim institucijama, uključujući CARNET. Suradnja s CARNET-om osigurat će pristup dodatnim stručnim resursima, zajedničkoj analizi prijetnji i razmjeni znanja. Također, omogućit će usklađivanje sigurnosnih praksi s nacionalnim i međunarodnim standardima te pravovremenu reakciju na prijetnje specifične za širu obrazovnu i znanstvenu zajednicu. Ovakvim sveobuhvatnim pristupom značajno će se unaprijediti sigurnosne operacije, osigurati visoka razina dostupnosti ključnih sustava i integriteta podataka te povećati otpornost IT infrastrukture NSK na suvremene kibernetičke izazove.

3.9.1. Odsjek infrastruktura

Redoviti programi

Redovito će se održavati poslužitelji i računala te instalirati, odnosno posuvremeniti, operacijski sustavi, administrirati aktivni direktorij domene nsk.hr i poslužitelj DHCP.

Redovito će se provoditi aktivnosti povezane sa sigurnošću i zaštitom rada mreže kao i izradbom sigurnosnih preslika (*backup*) podataka, pri čemu će se, ovisno o financijskim mogućnostima, povećati i podatkovni prostor za izradbu sigurnosnih preslika.

Redovito će se nadograđivati svi poslužitelji i mrežna oprema, prije svega glavni mrežni vatrozid – *Fortigate Firewall*, što će obuhvatiti daljnju implementaciju, administraciju pravila, servisa i IP adresa. Redovito će se upravljati i održavati preklopnici te oprema *Wi-Fi*.

Provodit će se sve aktivnosti povezane s nabavom nove opreme kako bi se osigurali uobičajeni ili poboljšani uvjeti za rad djelatnika i korisnika NSK u skladu s financijskim mogućnostima.

Sustavno održavanje i potpora obuhvatit će redovite aktivnosti u otklanjanju teškoća u radu, izradbi tehničke dokumentacije, nadzoru i održavanju poslužitelja i računalne mreže te poslova zaštite.

Redovito će se pružati potpora raznim događanjima unutar NSK postavljanjem multimedijalne opreme te osiguravanjem mrežne povezanosti na zahtjev. Prema potrebi, pružat će se tehnička potpora stručnom knjižničarskom osoblju kao i tijekom održavanja stručnih ispita. Redovito će se izrađivati sigurnosne preslike (*backup*) svih ključnih poslužitelja koji su bitni za redovito djelovanje NSK. Kako bi se osigurala dodatna razina sigurnosti za pohranu podataka, istražuju se mogući suradnici za pohranu podataka na udaljenoj lokaciji. Očekuje se da će sklapanjem partnerskog sporazuma započeti pohrana sigurnosnih preslika na udaljenu lokaciju.

Redovito će se provoditi sigurnosno sustavno održavanje poslužitelja platforme Microsoft Windows, održavanje sustava WSUS i upravljanje datotečnim poslužiteljima.

Odsjek je odgovoran za sustav SIP telefonske centrale i pripadajuće uređaje te osigurava osnovnu konfiguraciju i prvu razinu potpore. U suradnji s vanjskim suradnicima obavlja ugovoreno održavanje sustava, implementaciju nadogradnji i uvođenje novih funkcionalnosti. Prema potrebi, organiziraju se edukacije za osnovno konfiguriranje uređaja SIP.

U skladu s dostupnim financijskim sredstvima, studijom iskoristivosti prostora, dizajnerskim nacrtom i konceptualnim elaboratom postava, provodit će se infrastrukturno opremanje novog izložbenog prostora NSK – CroAtriuma.

Organizirat će se i provoditi poslovi održavanja i potpore za sve informacijske sustave razvijene u suradnji s vanjskim suradnicima kao i za kupljene sustave koje NSK koristi u skladu s financijskim mogućnostima.

Jednom godišnje provest će se provjera usklađenosti (certifikacija) matičnih ustanova i pružatelja usluga (NSK) s normama AAI@EduHr.

Razvojni programi

Uvođenje sustava upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS)

U sljedećoj godini planirano je uvođenje sustava upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS) uz potporu konzultantskih usluga. Ovaj projekt obuhvatit će sveobuhvatnu analizu postojećih procedura i politika povezanih s informacijskom sigurnošću, prepoznavanje mogućih rizika i izradbu strategija za njihovo učinkovito upravljanje. Konzultanti će osmisлити

i uspostaviti pravila i smjernice za zaštitu povjerljivih podataka, educirati zaposlenike o najboljim praksama u području sigurnosti te osigurati usklađenost sa svim relevantnim standardima i zakonskim propisima. Očekuje se da će implementacija ISMS-a znatno unaprijediti sigurnost informacija i smanjiti vjerojatnost sigurnosnih incidenata.

Nadogradnja domene

Uslugu je potrebno ostvariti u suradnji s vanjskim izvođačima tijekom prvog polugodišta, a obuhvaća analizu trenutnih potreba, planiranje nadogradnji i tehničku potporu pri implementaciji. Nadogradnja funkcionalnosti domene uključuje implementaciju novih mogućnosti, prilagodbu postojećih rješenja te optimizaciju funkcionalnosti radi poboljšanja učinkovitosti i korisničkog iskustva unutar domene.

3.9.2. Odsjek razvoj IT usluga

U skladu s planom razvoja za poboljšanje poslovnih procesa i korisničkih usluga, radit će se na uspostavi novih baza podataka, implementaciji novih usluga, razvoju mikrostranica i portala te na održavanju postojećih sustava.

Pružat će se informatičko-tehnička podrška redovitom poslovanju integriranog knjižničnog sustava Aleph te osiguravati nesmetani produkcijski rad NSK i knjižnica sastavnica Sveučilišta u Zagrebu (ZAG). Provodit će se detaljna analiza knjižničnih i administrativnih podataka u SQL bazama NSK i ZAG-a radi osiguranja kvalitete podataka kao i provjera, optimizacija i priprema za što uspješniji proces migracije na novi knjižnični sustav. Također, u suradnji s redaktorima baza podataka provodit će se globalne sustavne izmjene.

Provodit će se i poslovi redovitog održavanja kataloga NSK koji sadrži zapise za knjižnu i ostalu vrstu građe iz fonda NSK te zapise za građu koju NSK ne posjeduje – Hrvatska retrospektivna bibliografija i pojedini CIP zapisi.

Provodit će se poslovi održavanja i potpore za informacijske sustave i programska rješenja razvijena u NSK, uključujući: *Pitajte knjižničara, Tematsko pretraživanje, UDK prevoditelj, UDK normativa, BRKLJA – aplikacija za ulaz korisnika u prostor NSK, Online upisi, Bilten prinova, Bibliometrijske usluge, Sustav za rezervaciju dvorana, Upravitelj časopisa, Večernji rad, Viškovi, ISBN, ISMN, Aplikacija za tiskanje naljepnica (signatura), Ekspedit, CIP, Skupni katalog, Bibliografije, Sustav DOI, Informacijski sustav dokumentiranja stanja građe NSK i postupaka zaštite građe, URN:NBN, Statistika hrvatskih knjižnica, Nacionalna bibliografija i Upisnik knjižnica*. Tehničko održavanje obuhvatit će i vanjska rješenja koja su prethodnih godina izradili vanjski suradnici poput *HOP* i *portala Trace*. Za sve interne i eksterne mrežne stranice neprekidno će se postavljati i obnavljati sigurnosni certifikati kako bi se osigurala zaštita podataka i pouzdanost usluga.

Odsjek za razvoj IT usluga, u suradnji s drugim ustrojbenim jedinicama, radit će na uspostavi i implementaciji programskih rješenja u sklopu projekata Ministarstva kulture i medija. Među njima je i portal *e-Knjižnice*, koji će objединiti mrežne aplikacije poput *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj, Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki, eMatična, Smart Library* i dr.

Nastavit će se pružati potpora digitalizaciji građe NSK, razvoju Digitalne knjižnice i trajne pohrane digitalne građe te razvoju sustava Virtualne izložbe NSK.

Razvojni programi

NSK.HR web portal

U suradnji s Odsjekom marketing i komunikacije nastaviti će se razvoj i pružanje potpore radu novog središnjeg mrežnog mjesta nsk.hr.

Doradba portala HAW

Provoditi će se doradba portala HAW kako bi se omogućila migracija sustava za selektivno pobiranje s programskog sustava DAMP (Digitalni arhiv mrežnih publikacija), razvijenog u Srcu, na aplikativni sustav Web Curator.

Daljnji razvoj aplikacije Bibliometrija

Planira se nastavak razvoja funkcionalnosti aplikacije Bibliometrija u skladu s potrebama Odjela korisničke službe.

Razvoj aplikacije za povezivanje sa sustavom ISSP i primjenu X-ica u NSK

Planira se daljnji razvoj programskog rješenja koje omogućuje povezivanje NSK s Informacijskim sustavom studentskih prava (ISSP) Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta u Zagrebu. Svrha je poduprijeti procese učlanjenja i posudbe te testirati i implementirati X-icu kao sredstvo za članove NSK u pojedinim radnim procesima.

Tehnička i stručna potpora u procesu implementacije platforme knjižničnih usluga u oblaku

U sklopu projekta *e-Sveučilišta*, Odjel informacijske tehnologije imat će ključnu ulogu u implementaciji nove platforme knjižničnih usluga u oblaku, koja će povezati sveučilišne, visokoškolske i znanstvene knjižnice u jedinstveni sustav – bukinet.hr. Kao tehnička potpora, Odjel IT osigurat će optimalnu integraciju sustava s postojećom knjižničnom infrastrukturom i omogućiti učinkovito korištenje svih prednosti platforme u oblaku. Posebna pozornost posvetit će se tehničkoj koordinaciji i suradnji s razvojnim timovima, uključujući savjetovanje o arhitekturi sustava, optimizaciju baza podataka i prilagodbu postojećih IT resursa potrebama novog knjižničnog sustava. Pružit će se potpora u uspostavljanju i testiranju funkcionalnosti platforme, osiguravanju kompatibilnosti s postojećim standardima i integraciji s drugim sustavima kao što su autentifikacijski mehanizmi i alati za upravljanje korisničkim pristupom. Odjel IT pružat će tehničku potporu svim korisnicima platforme unutar NSK, rješavajući izazove povezane s integracijom i uporabom oblaka. Aktivno će surađivati s projektnim timom i pružateljem usluge kako bi se osigurala stabilnost, sigurnost i visoka dostupnost sustava. Takvim pristupom Odjel IT namjerava osigurati uspješnu implementaciju knjižničnog sustava koji zadovoljava najviše standarde sigurnosti, pouzdanosti i funkcionalnosti, istodobno omogućivši daljnju digitalnu transformaciju usluga NSK.

Primjena alata umjetne inteligencije u knjižničnom poslovanju i obradi podataka

Planira se provesti testiranje dostupnih alata uz primjenu velikih jezičnih modela umjetne inteligencije radi unaprjeđenja knjižničnog poslovanja i obrade podataka. Svrha je poboljšati različite oblike poslovanja knjižnica i automatizirati obradu podataka. Testiranje će se usmjeriti na procjenu učinkovitosti tih alata u obradi i uvozu knjižničnih podataka, s posebnim naglaskom na usklađenost sa standardom MARC21. Također, obuhvatit će primjenu REST API-ja i razvoj programskih rješenja temeljenih na navedenim tehnologijama.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.*

Razvojne aktivnosti Odjela informacijske tehnologije bit će usmjerene provedbi drugog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju te aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.2.1. Ojačana digitalna infrastruktura, 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi, 2.2.3. Digitalizirane, integrirane i personalizirane usluge i 2.2.4. Osnaženi djelatnici, korisnici i ostali dionici za rad u digitalnom okružju.

4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA

4.1. Znanstvena djelatnost

Znanstvena djelatnost NSK jedna je od njezinih temeljnih djelatnosti utvrđena Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19). Znanstvena djelatnost NSK provodi se u skladu s godišnjim programom znanstvenih istraživanja NSK, čiju provedbu usklađuje Znanstveno vijeće, odnosno njegovo predstavničko tijelo, Znanstveni odbor.

Znanstvena djelatnost NSK provodi se unutar svih stručnih jedinica NSK, a obuhvaća aktivnosti poput osiguravanja dostupnosti i izgradnje znanstvene infrastrukture, provedbe znanstvenoistraživačkih projekata koje NSK ostvaruje samostalno ili u suradnji s drugim hrvatskim i/ili inozemnim znanstvenim ustanovama i partnerima, sudjelovanja djelatnika NSK u znanstvenoistraživačkim projektima drugih znanstvenih ustanova, individualnog i skupnog znanstvenog rada djelatnika izvan znanstvenoistraživačkih projekata, diseminacije znanstvenih rezultata, popularizacije znanosti te drugih oblika znanstvenih aktivnosti.

Prateći strateške ciljeve NSK do 2026. godine, znanstvenoistraživačka djelatnost NSK ostvaruje se trima strateškim ciljevima: Cilj 1. Jačanje ljudskih kapaciteta, Cilj 2. Izgradnja i razvoj znanstvenoistraživačke infrastrukture i Cilj 3. Suradnja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Aktivnosti usmjerene na jačanje ljudskih kapaciteta obuhvaćaju planiranje povećanja broja djelatnika koji će napredovati u stjecanju znanstvenog stupnja u području informacijskih i komunikacijskih znanosti te srodnih znanstvenih područja kao i proširenje edukacijskih programa radi poticanja i osnaživanja kapaciteta djelatnika NSK za provedbu znanstvenoistraživačkih projekata i djelatnosti. NSK trenutačno zapošljava troje djelatnika sa znanstvenim zvanjem u području informacijskih i komunikacijskih znanosti. Za potrebe izgradnje i razvoja znanstvenoistraživačke infrastrukture planira se razvoj Digitalne knjižnice te aktivnosti usmjerene na postizanje digitalne zrelosti knjižnica visokog obrazovanja i znanosti, uključujući razvoj hrvatskog visokoškolskog knjižničkog sustava u oblaku i dijeljenih usluga temeljenih na objedinjenom upravljanju tiskanom, digitalnom i elektroničkom građom. Planirane aktivnosti za poticanje suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini obuhvaćaju dodatno poticanje unutarsektorske i međusektorske suradnje te razvoj partnerstava i razmjene stručnjaka na razini Europske unije i globalno.

Planira se provedba 41 projekta, uključujući jedan nacionalni infrastrukturni razvojni projekt (*e-Sveučilište*) i četiri međunarodna projekata (*Erasmus+ KA122-ADU program: Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama*, *Erasmus+ KA120-ADU program: Akreditacija u obrazovanju odraslih 2025. – 2027.*, *IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project* i *IFLA “Supercharged by AI” Project*). Teme planiranih istraživanja obuhvaćaju sljedeća područja: digitalna transformacija knjižnica, zagovaranje, vrednovanje knjižnica, društveni utjecaj knjižnica, integrirani knjižnični sustavi, knjižnična tehnologija, baze podataka, informacijski sustavi, sadržajna obrada, poticanje čitanja, biblioterapija, pisana baština, stara i vrijedna građa, kulturno dobro i odnosi s korisnicima. Poseban naglasak stavljen je na daljnju provedbu nacionalnog infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilište: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* koji se financira iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. u dijelu koji se odnosi na aktivnosti NSK radi unaprjeđenja knjižnično-

informatijskog sustava knjižnica u sustavu znanosti i obrazovanja te aktivnosti opremanja CroAtriuma i SciLaba kao suvremenih središta za potporu digitalnoj tranziciji i *online* učenju u sustavu visokoškolskog obrazovanja i znanosti.

Od ukupno 16 suradničkih razvojnih projekata, dva su nova: *Migracija sustava za selektivno pobiranje DAMP na Web Curator Tool (WCT)*, *Python Wayback (PyWb)* i *SOLRWayback* i *Preventivna zaštita stare i vrijedne knjižne građe u Knjižnici „Juraj Habelić“ u Zagrebu*. Tijekom 2025. godine planira se provedba 16 stručnih projekata u području knjižnične djelatnosti i jednog projekta u području digitalizacije. Planira se objava šest znanstvenih te devet stručnih radova.

Posebna će se pozornost posvetiti poticanju sudjelovanja djelatnika, osobito onih sa znanstvenim zvanjem, na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim konferencijama radi predavljanja rezultata istraživanja.

4.2. Međunarodna suradnja

Tijekom 2025. godine planira se nastavak i razvoj suradnje s inozemnim knjižnicama i drugim ustanovama na zajedničkim projektima kao što su razmjena i digitalizacija građe, organizacija izložbi, organizacija stručnih posjeta i predavanja.

Jedan od smjerova međunarodne suradnje u sljedećem razdoblju bit će sudjelovanje u programima mobilnosti, uključujući *Erasmus+ KA122/2024* (kratkoročni program mobilnosti u obrazovanju odraslih) i *KA120-ADU/2025-27* (akreditacija u obrazovanju odraslih). Ovi programi obuhvaćat će razmjenu stručnjaka, stručna usavršavanja te studentske posjete i boravke.

Međunarodna promidžba hrvatskih autora te kulturne i znanstvene baštine nastaviti će se aktivnostima kulturne diplomacije i dostavom podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka poput Europeane, DART-Europea, IFLA Library Map of the World, VIAF-a, DOI-ja, ISBN-a, ISSN-a (NSK je članica Upravnog odbora) i ISMN-a.

Sudjelovanje u aktivnostima europske organizacije nacionalnih knjižnica CENL nastavlja se aktivnom ulogom glavne ravnateljice kao članice Izvršnog odbora CENL-a i prijave na programe sufinanciranja koje ta organizacija nudi.

Unutar Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) planirano je aktivno sudjelovanje u sljedećim radnim tijelima: National Libraries Section, Management of Library Associations Section, Bibliography Section i News Media Section.

Predviđeno je novo članstvo u istraživačkoj infrastrukturi OPERAS, koja pruža potporu otvorenoj znanstvenoj komunikaciji u društvenim i humanističkim znanostima (SSH) u Europskom istraživačkom prostoru.

Radi ostvarivanja zadataka procesa Inozemne Croatice i stalnih ciljeva međunarodne suradnje, nastaviti će se jačanje suradnje s hrvatskim iseljeničkim udrugama, hrvatskim veleposlanstvima u inozemstvu te veleposlanstvima drugih zemalja u Republici Hrvatskoj. Aktivnosti međunarodne suradnje usklađene su s dvama općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, drugim ciljem – Osnajivanje kapaciteta Knjižnice (posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski

razvoj – aktivnost i očekivani rezultat i 2.1.3. Unaprijeđena edukacija djelatnika radi razvoja profesionalne karijere) te trećim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama (posebnim ciljem 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno – aktivnosti i rezultati: 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici; 3.3.2. Promidžba hrvatske kulturne baštine u inozemstvu i 3.3.4. Povećan broj programa promidžbe inozemne kulturne baštine).

4.3. Projekti i programi

Tijekom 2025. godine planira se rad na novim i tekućim projektima:

Nacionalni infrastrukturni razvojni projekt

Projekt *e-Sveučilište: digitalna preobrazba visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* (Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.)

Razvojni projekti i programi – novi

Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige

LibAr – digitalni arhiv istaknutih knjižničara

Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost

NSK – 30 godina djelovanja u staklenoj kocki baštine

Susreti s baštinom u CroAtriumu

Tragom blaga knjižne baštine: escape room igra

Razvojni projekti i programi – višegodišnji

Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb, 8. – 9. svibnja 2025.

Čitam lakše! – digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje

Digitalizacija i dostupnost starih hrvatskih novina i časopisa

Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj – eMatična

Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj

*Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije – završna faza
Sistemska knjižničarstvo 2025.*

Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica

*Sustav za upravljanje, identificiranje i predstavljanje baštinskih zbirki u Republici Hrvatskoj –
SUBAZ*

Upisnik digitalnih zbirki i preslika

Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj

Vrednovanje zbirki Yugoslavicae u hrvatskim sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama

Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti

Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti

Suradnički razvojni projekti i programi – novi

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Metropolitanske knjižnice u Zagrebu

*Migracija sustava za selektivno pobiranje DAMP na Web Curator Tool (WCT), Python
Wayback (PyWb) i SOLRWayback*

Preventivna zaštita stare i vrijedne knjižne građe u Knjižnici „Juraj Habelić“ u Zagrebu

Suradnički razvojni projekti i programi – višegodišnji

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

DARIAH-HR: Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj

Glagoljica.hr

HIT – Hrvatski iseljenički tisak

Istraživanja pisane kulturne baštine – suradnja s Grafičkim fakultetom i srodnim visokoškolskim ustanovama

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Franjevačkog samostana sv. Bernardina Sijenskog u Kamporu

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Knjižnice HAZU u Zagrebu

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Knjižnice „Juraj Habdelić“ u Zagrebu

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Samostana sv. Frane u Zadru

Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća

Preventivna zaštita stare i vrijedne knjižne građe u Knjižnici HAZU u Zagrebu

Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima

Znameniti.hr

Međunarodni razvojni projekti – novi

Erasmus+ KA122-ADU program: Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama (lipanj 2024. – svibanj 2025.)

IFLA “Supercharged by AI” Project

Međunarodni razvojni projekti – višegodišnji

Erasmus+ KA120-ADU program: Akreditacija u obrazovanju odraslih 2025. – 2027.

IFLA MLAS Advocacy Impact Evaluation Project

4.3.1. Posebni knjižnični programi financirani proračunskim sredstvima osiguranim iz Ministarstva kulture i medija za 2025. godinu

Posebni programi knjižnične djelatnosti

15. savjetovanje za narodne knjižnice s međunarodnim sudjelovanjem na temu „Narodne knjižnice u digitalnom svijetu“

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

Čitam lakše! – digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje

Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest

Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj – e-Matična – nastavak

Izložba „Marginalije u središtu“

Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije – završna faza

LibAr – digitalni arhiv istaknutih knjižničara

Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost

NSK – 30 godina djelovanja u staklenoj kocki baštine

Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima

Sistemska knjižničarstvo 2025.: Knjižnična tehnologija u fokusu

Susreti s baštinom u CroAtriumu

Tragom blaga knjižne baštine: escape room igra

Vrednovanje zbirki Yugoslavicae u hrvatskim sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama

Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti

Programi knjižnične djelatnosti za nabavu knjižne i neknjižne građe u 2025. godini

Zamjena publikacija: sinergija različitih jezika, kulture i znanosti

Programi digitalizacije kulturne baštine za 2025. godinu

Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige

Programi međunarodne kulturne suradnje u 2025. godini

Potporna mobilnosti i programskoj suradnji

Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori

Potporna sudjelovanju u radu međunarodnih organizacija, platformi i mreža

Organizacija Regionalnog sastanka nacionalnih ureda za ISBN (u NSK)

Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na sastanku Izvršnog odbora CENL-a

Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na godišnjoj konferenciji CENL-a (AGM), Edinburgh, Ujedinjeno Kraljevstvo

Sudjelovanje na godišnjem sastanku CENL-ove radne grupe EEDI

Sudjelovanje na godišnjem sastanku radne grupe IRRC

Sudjelovanje na godišnjem sastanku koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, Pariz, Francuska

Sudjelovanje na godišnjem sastanku predstavnika nacionalnih ureda za ISBN i ISMN

Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji Europeana Network, Poljska

Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji IAML i godišnjem sastanku RILM-a, Salzburg, Austrija

Sudjelovanje na godišnjoj skupštini IIPC-a i Konferenciji o arhiviranju weba, Oslo, Norveška

Sudjelovanje na konferenciji EBLIDA/NAPLE, Riga, Latvija

Sudjelovanje na konferenciji LIBER, Laussana, Švicarska

Sudjelovanje na LIBER Winter Eventu, Pariz, Francuska

Sudjelovanje na Općoj skupštini IFLA-e i na Kongresu IFLA WLIC, Astana, Kazahstan

4.4. Skupovi, sastanci i događanja

NSK će u 2025. godini biti organizator ili suorganizator međunarodnih i hrvatskih znanstveno-stručnih skupova, a djelatnici će NSK sudjelovanjem na znanstveno-stručnim skupovima predstavljati rezultate svojih istraživanja te promicati rad NSK.

Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručnih skupova

15. savjetovanje za narodne knjižnice, Vinkovci, 8. – 11. listopada 2025.

21. okrugli stol „Politika raznolikosti i uključenosti u knjižnicama za podzastupljene skupine korisnika“, Zagreb, 26. rujna 2025.

Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb, 8. – 9. svibnja 2025.

Regionalni sastanak koordinatora ISBN-a, NSK, Zagreb, Hrvatska, 10. – 11. lipnja 2025.

Sistemska knjižničarstvo 2025., Zagreb, studeni 2025.

Sudjelovanje na međunarodnim znanstveno-stručnim skupovima

Ostvarivat će se prema odobrenim/osiguranim sredstvima.

17th Berlin open access conference, Berlin, Njemačka, veljača 2025.

25th Conservator-Restorers' Professional Meeting, Slovenija

Godišnja konferencija CENL-a (AGM), Edinburgh, Ujedinjeno Kraljevstvo, lipanj 2025.

Godišnja konferencija Europeana Network, Poljska, listopad 2025.

Godišnja konferencija IAML, Salzburg, Austrija
IIPC General Assembly and Web Archiving Conference, 2025., Oslo, Norveška, kolovoz 2025.
Konferencija LIBER, Laussana, Švicarska, srpanj 2025.
Konferencija EBLIDA/NAPLE, Riga, Latvija, travanj 2025.
Kongres IFLA WLIC, Astana, Kazahstan, kolovoz 2025.
LIBER Winter event, Pariz, Francuska, prosinac 2025.

Sudjelovanje na hrvatskim znanstveno-stručnim skupovima i međunarodnim skupovima u Republici Hrvatskoj

Ostvarivat će se prema odobrenim/osiguranim sredstvima.

5. susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru, Dubrovnik, studeni 2025.
6. stručni skup „Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke“, Zagreb, rujan 2025
13. međunarodna autorska kreativna konferencija MAKK, Zagreb, studeni 2025.
15. savjetovanje za narodne knjižnice, Vinkovci, listopad 2025.
16. okrugli stol za školske knjižnice, listopad 2025.
17. okrugli stol o pokretnim knjižnicama, svibanj 2025.
19. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Opatija, lipanj 2025.
20. međunarodni stručni skup „Knjižnica – središte znanja i zabave“, Karlovac, studeni 2025.
21. okrugli stol „Politika raznolikosti i uključivosti u knjižnicama za podzastupljene skupine korisnika“, Zagreb, 26. rujna 2025.
25. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, Zagreb, prosinac 2025.
28. seminar „Arhivi, knjižnice, muzeji“ (AKM), Poreč, studeni 2025.
37. proljetna škola školskih knjižničara, ožujak/travanj 2025.
Baj(kaj)mo i pri(ča)jmo s ma(što)m – Dan bajki i priča, Krapina, 2025.
THECUC, studeni 2025.
Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb, 8. – 9. svibnja 2025.
Dani e-infrastrukture SRCE, Zagreb, ožujak 2025.
Konferencija „Medical Information Conference Croatia (MICC)“, Zagreb, lipanj 2025.
LIDA 2025, Libraries and Information Institutions in the digital age, Dubrovnik, 19. – 21. svibnja 2025.
PubMet 2025, Zadar, rujan 2025.
Sistemska knjižničarstvo 2025., Zagreb, prosinac 2025.
Skupština Zagrebačkog knjižničarskog društva, lipanj 2025.
Stručni skup Hrvatskoga čitateljskog društva, Zagreb, rujan 2025.
Stručni skup o uslugama za osobe s invaliditetom, rujan 2025.
Zeleni festival, Karlovac, lipanj 2025.

Sastanci

- Godišnji sastanak CENL-ove radne grupe EEDI
- Godišnji sastanak europskih dokumentacijskih centara u Hrvatskoj
- Godišnji sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN i ISMN
- Godišnji sastanak radne grupe International Reading Room Challenges
- Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN
- Međunarodni godišnji sastanak Europskih dokumentacijskih centara – Training Seminar for European Documentation Centres
- Regionalni sastanak nacionalnih ureda za ISBN (u NSK)
- Sastanak Izvršnog odbora CENL-a
- Sastanci Upravnog odbora ISSN-a

Događanja

- Dan hrvatskih knjižnica, 11. studenog 2025.
- Dan NSK, 22. veljače 2025.
- Dani europske baštine, rujan/listopad 2025.
- Europski tjedan sporta, 23. – 27. rujna 2025.
- Festival Miroslav Krleža, srpanj 2025.
- Festival znanosti, 5. – 10. svibnja 2025.
- Knjižna booka, svibanj 2025.
- Međunarodna izložba inovacija ARCA 2025., listopad 2025.
- Međunarodni harfistički festival / Zagreb Harp Festival, prosinac 2025.
- Mjesec hrvatske knjige, 15. listopada – 15. studenog 2025.
- Noć knjige, travanj 2025.
- Tjedan Europe, svibanj 2025.
- Tjedan otvorenog pristupa, listopad 2025.
- Tragom blaga knjižne baštine: *escape room* igra, veljača 2025.
- Svečano otvorenje i zatvaranje Europske olimpijade prirodoslovnih znanosti, travanj/svibanj 2025.
- Završna svečanost Nacionalnog kviza za poticanje čitanja, studeni 2025.

4.5. Nakladnička djelatnost

- CIP – knjige u tisku
- Časopis *Glas@NSK*
- e-Katalog *Francuski grafičari XVII. i XVIII. stoljeća u Grafičkoj zbirci*
- e-Zbornik radova sa 13. i 14. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj
- *Hrvatska bibliografija knjiga, Niz A*
- *Hrvatska bibliografija članaka, Niz B*
- *Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene grade – Niz C*
- *Hrvatska retrospektivna bibliografija*
- Monografija *Opsada i oslobođenje Šibenika 1647.*
- Program Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu
- Programska knjižica 6. stručnog skupa *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirke: Strategije za izgradnju knjižničnih zbirki*
- Programska knjižica 15. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem
- Programska knjižica Četrnaestog festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata
- Programska knjižica *Daleko su moji školi* – izložba u povodu 100. obljetnice Dinka Fija
- Programska knjižica *Sistemska knjižničarstvo 2025.*
- Transkripcija djela *Transit svetog Jerolima*

4.6. Izložbena djelatnost

- Izložba bibliofilskih izdanja Virgilija Nevjestića
- Izložba grafičkih mapa 10. kola bibliofske edicije *Riječ i slika* Zdenke Pozaić
- Izložba *Iz donacije Borisa Bućana – grafičke mape 2021. – 2023.*
- Izložba *Marginalije u središtu*
- Izložba *Naših 1100 godina koraka kroz hrvatsku povijest*
- Izložba *NSK – 30 godina djelovanja u staklenoj kocki baštine*

- Izložba *Pojam dizajna – Ferdo Bis: Zagubljeni portret* (izložbeni prostor Hrvatskog dizajnerskog društva)
- Izložba u povodu 125. obljetnice utemeljenja i djelovanja Društva hrvatskih književnika
- Virtualna izložba o Marku Antunu Dominisu
- Virtualna izložba s temom iz ostavštine Antuna Cuvaja

4.7. Povjerenstva, radne grupe, odbori i komisije (unutar NSK i rad djelatnika NSK u vanjskim hrvatskim i inozemnim tijelima)

- CENL/EDI (Equity, Equality, Diversity and Inclusion) Network Group
- CENL National Libraries as Data Dialogue Forum
- CLARIN-ERIC
- DARIAH-HR
- Europeana Impact Community – the steering group
- Europeana Network Association
- Europeana Out of Commerce works Working Group
- IFLA Bibliography Section
- IFLA National Libraries Section
- IFLA News Media Section
- IFLA Management of Library Associations
- IIPC Membership Engagement Portfolio
- International Reading Room Challenges radna grupa
- ISBD Review Group : ISBD for Manifestation Task Force
- Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za državne informacije i službene publikacije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za informacijske tehnologije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za katalogizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za knjižničarsko nazivlje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za narodne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za visokoškolske knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za zaštitu knjižnične građe Hrvatskog knjižničarskog društva
- Komisija za zelene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva
- Koordinacijski odbor sustava Dabar
- LIBER Citizen Science Working Group
- LIBER Copyright & Legal Matters Working Group
- Nadzorni odbor Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Odbor za nakladničku djelatnost Hrvatskog knjižničarskog društva
- Open Method of Coordination (OMC) Group of Member States' experts on Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values

- Povjerenstvo natječaja *Hrvatska lijepa knjiga*
- Povjerenstvo za knjižnični informacijski sustav (BUKI)
- Povjerenstvo za otkrivanje, evidentiranje i zbrinjavanje otpada
- Povjerenstvo za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenog radnog mjesta
- Povjerenstvo za postupanje s viškovima građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Povjerenstvo za predlaganje viših stručnih zvanja u knjižničarstvu
- Povjerenstvo za reviziju Grafičke zbirke
- Povjerenstvo za Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj
- Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu
- Pregovaračko povjerenstvo za donošenje prioritetne liste za pretplatu e-izvora
- Programski i organizacijski odbor Mjeseca hrvatske knjige
- Programski i organizacijski odbori Seminara AKM
- Programski i organizacijski odbori skupova Hrvatskog knjižničarskog društva
- Programski odbor Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
- Radna grupa VIAF GDPR
- Radna grupa za audiovizualnu građu i multimediju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za društvene medije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za građansku znanost Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Radna grupa za informacijsko-referalnu službu i usluge Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za izradu internog Pravilnika o zaštiti osobnih podataka
- Radna grupa za MARC 21 A
- Radna grupa za MARC 21 B
- Radna grupa za normizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu od tehničkih ugroza i katastrofa
- Radna grupa za serijske publikacije Hrvatskog knjižničarskog društva
- Radna grupa za smjernice i primjere Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Radna skupina za autorska prava u sustavu Dabar
- Radna skupina za edukaciju i potporu u sustavu Dabar
- Radna skupina za interoperabilnost
- Radna skupina za istraživačke podatke u sustavu Dabar
- Radna skupina za izradbu *Komunikacijske strategije NSK*
- Radna skupina za konverziju i deduplikaciju bibliografskih zapisa te migraciju knjižničnih poslovanja u zajednički hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – buknet.hr
- Radna skupina za korisničke funkcionalnosti u sustavu Dabar
- Radna skupina za ocjenke radove u sustavu Dabar
- Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore u sustavu Dabar
- Radna skupina za posebne programske aktivnosti u novootvorenom prostoru Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Savjet Hrčka
- Savjetodavni odbor za izložbe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Savjetodavno povjerenstvo za donošenje prioritetne liste za pretplatu e-izvora
- Savjetodavno povjerenstvo za izradbu analize stanja, istraživanje potreba knjižnica visokog obrazovanja u segmentu digitalne preobrazbe te izradbu topologije platforme knjižničnih usluga u oblaku mrežnog okružja u sklopu projekta *e-Sveučilišta*
- Središnje stručno vijeće svih matičnih razvojnih službi Republike Hrvatske
- Središnji projektni tim za provedbu aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*

- Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
- Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Stručni odbor Hrvatskog knjižničarskog društva
- Stručno povjerenstvo za izradbu Izvješća o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2025. godinu
- Stručno povjerenstvo za izradbu Plana rada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2026. godinu
- Stručno povjerenstvo za knjižnu građu Ministarstva kulture i medija
- Stručno vijeće sveučilišnih matičnih razvojnih službi
- Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi
- Tehnička radna grupa za izradbu i održavanje ontologije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
- Tehnički odbor Hrvatskog zavoda za normizaciju HZN/TO 37, Terminologija
- Tehnički odbor Hrvatskog zavoda za normizaciju HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i Informacije
- Tehnički odbor Hrvatskog zavoda za normizaciju HZN/TO 546, Očuvanje kulturne baštine
- Upravni odbor ISSN IC-a
- Upravni odbor Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Uredništvo *Bez uveza*, glasila Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Uredništvo *Glas@NSK.hr*
- Uredništvo društvenih mreža Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Uredništvo *Novog uveza*, glasila Zagrebačkog knjižničarskog društva
- Zakladna uprava Zaklade NSK
- Znanstveni odbor Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Znanstveno vijeće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu

4.8. Upute, smjernice i pravilnici

U 2025. godini planira se izradba, doradba ili posuvremenjivanje smjernica i uputa:

- dokumentacija za implementaciju nove platforme knjižničnih usluga
- eKnjižnice – uređivanje i posuvremenjivanje potrebnih dokumenata
- eMatična – uređivanje i posuvremenjivanje potrebnih dokumenata
- Kriteriji za odabir građe u Hrvatske nacionalne bibliografije
- LIBER Citizen Science Working Group Guide: Policy and Implementation
- Portal matične djelatnosti – uređivanje portala s novim smjernicama i pravilnicima
- Procedura za korisničko snimanje građe mobilnim uređajima i tabletima
- Smjernice za izgradnju zbirke *Croatica*
- Smjernice za postupanje s ostavštinama u NSK
- Upute (aplikacijski profili) za izradbu opisa entiteta agent prema Pravilniku KAM
- Upute (aplikacijski profili) za opis publikacija i arhivskih fondova (ostavština) prema Pravilniku KAM
- Upute za rad u kooperativnoj izradbi CIP zapisa

4.9. Međunarodna članstva NSK

- CDNL – The Conference of Directors of National Libraries (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)
- CENL – The Conference of European National Librarians (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)
- COAR – Coalition for open acces repositories (Koalicija za repozitorije u otvorenom pristupu)
- DART Europe (Europski digitalni repozitorij disertacija)
- DOI – Digital Object Identifier (Digitalni identifikator objekta)
- EBLIDA – The European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (Europski ured za knjižnične, informacijske i dokumentacijske udruge)
- ECSA – European citizen science Association (Europsko udruženje za građansku znanost)
- ENA – Europeana Network Association (Udruga mreže Europeana)
- EURIG – The European RDA Interest Group (Europska grupa za praćenje RDA)
- Europeana – European digital library (Europska digitalna knjižnica)
- IAML – International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)
- ICA – International Cartographic Association (Međunarodno kartografsko udruženje)
- IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions (Međunarodni savez knjižničarskih društava i ustanova)
- IGeLU – International Group of Ex Libris Users (Međunarodna skupina korisnika Ex Librisa)
- IIPC – International Internet Preservation Consortium (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu internetskih sadržaja)
- ISBN – International Standard Book Number (Međunarodni standardni knjižni broj)
- ISIL – International Standard Identifier for Libraries and Related Organisations
- ISMN – International Standard Music Number (Međunarodni standardni broj notirane glazbe)
- ISSN – International Standard Serial Number (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)
- LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)
- MAGIC – Map & Geography Information Group (Grupa kartografskih i geoinformacijskih knjižničara i arhivista)
- UDC Consortium (UDK Konzorcij)
- VIAF – Virtual International Authority File (Virtualna međunarodna normativna baza autora)